

Anders Carlberg

VISA VÄGEN FÖR UNGDOMARNA

Svaren till livet finns i våra litterära verk sid 18

Gott humör med god mat.

Med ny kock fick köket på SiS Rällsögården en nytändning. Bra mat är viktigt för att lyckas med behandlingen.

Sidan 52

Mattias Lutman

Maskrosbarn träffas.

Som barn till en förälder som missbrukar kan du aldrig slappna av. Det är skönt att träffa andra i samma situation. **Sidan 42**

Denise Madsen

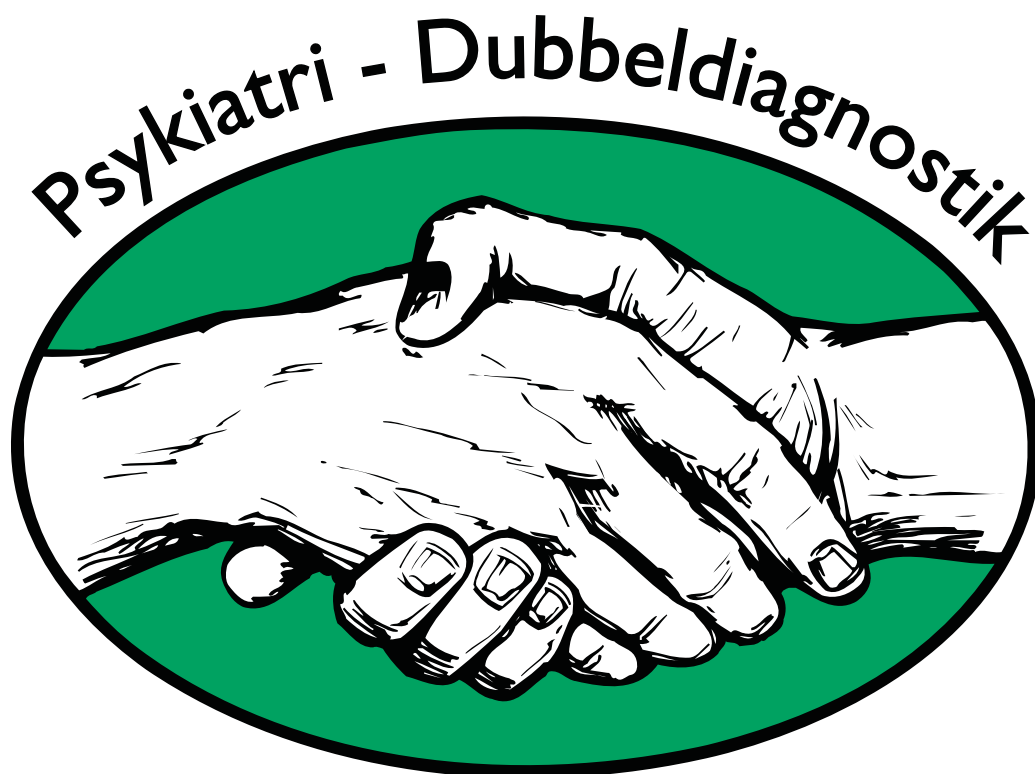
Utredning

Psykiatrisk
omvårdnad

Rehabilitering

Utsluss

Björkviksgruppen

www.bjorkvik.com

Välkommen att kontakta oss

Bo Hansson 0413-255 72, Anders Hjort 0413-255 75

ASP Center i Boden

***En nationell resurs för unga människor
med Asperger, ADHD och
liknade funktionshinder.***

***ASP Center tar emot ungdomar
från 14 år och uppåt.***

Placeringarna sker enligt LSS och SOL.

**Smultronstigen 4
96148 Boden
0921-691 70
www.asperger.se
info@asp-center.se**

Innehåll nr 6 2010

06| Utblick

I detta nummer skriver Patrik Ulander, Svenska Vård.

08| Missbruk på arbetet

Personer som missbrukar eller är beroende av alkohol och droger blir till slut ett problem på en arbetsplats. Medarbetarsamtalet är ofta starten på rehabiliteringen.

12| Anpassad öppenvård

Selvhjppgruppen har två kunder, arbetsgivaren och den anställda som missbrukar eller är beroende. Båda godkänner vårdplaneringen.

18| Intervju

Anders Carlgren har hunnit tänka en hel del de senaste åren. Det ungdomarna behöver är sunda vuxna och tillgång till vår historia med sagor och myter.

26| Produktnyheter

Ett urval av vårens produktnyheter.

28| Kortnyheter

Nyheter och notiser för branschen.

36| Hitta barnen

På konferensen Barn och unga i familjer med missbruk, var den stora frågan: Hur ska vi hitta barnen?

37| Begåvning spelar roll

På konferensen, Barn och unga i familjer med missbruk, föreläste Anders Tengström om risk- och skyddsfaktorer.

39| Stödgrupper

Det är svårt att få barn och ungdomar till stödgrupper och frågan är om de överhuvudtaget hjälper. Forskning och utvärdering är på gång.

42| Maskrosbarn

Den ideella föreningen Maskrosbarn är av, med och för ungdomar som växer upp i dysfunktionella hem. De vet vad det handlar om och får stöd av varandra.

45| Samtal för barnen

För att synliggöra barn i familjer där en förälder är psykiskt sjuk använder Ersta Diakoni Beardslees familjeintervention.

48| Gästkrönika

Agnetha Ersson Eriksson, engagerad förälder, är krönikör i det här numret.

50| Bokuppslag

Ett urval av nyligen utgivna böcker.

52| Satsning på mat

Rällsögården har vunnit SIS kvalitetspris för sitt matprojekt. Från att klienterna klagat på maten kan de inte sluta äta.

45

56| Silat & Blandat

Vinn böcker i annons pusslet.

58| Kalendarium

En presentation av höstens mässor, konferenser och kurser.

Tingsgatan 2, 827 32 LJUSDAL
Tel 0651-150 50, Fax 0651-133 33

Omslagsbild
Foto: Mumlan Nyhlin

Redaktionen

Mikael Sagström, Ansvarig utgivare
0651-76 04 12, 0706-35 50 50
mikael.sagstrom@sjukvardsinformation.com

Kerstin Karell, Chefredaktör
0651-76 04 96
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Jenny Marcuson, Journalist
jenny.marcuson@sjukvardsinformation.com

Mumlan Nyhlin, Journalist/Fotograf
mumlan.nyhlin@sjukvardsinformation.com

Layout

Christian Johnsson
christian@svenskamedia.se
0651-150 50

svensk
media

Annonser

Carola Persson, 0651-76 04 34
carola@svenskamedia.se

Maria Fagerberg, 0651-69 90 07
maria.fagerberg@svenskamedia.se

Annonstraffic

Ylwa Stake, Annonstraffic
ylwa.stake@sjukvardsinformation.com

Prenumerationsärenden

Måndag-Torsdag 8-15
Anette Yngvesson
0651-76 04 22, nettan@svenskamedia.se

Teknisk information

Upplösning: 300 dpi.
Tidningens format: 210x297 mm. Satsyta 185x270 mm.
Tryck: V-TAB Vimmerby

Utges av:
Skandinavisk Sjukvårdsinformation, Marknadsdata AB
Tingsgatan 2, 827 32 Ljusdal
Tel: 0651-16040, Fax: 0651-711980
info@sjukvardsinformation.com, www.sjukvardsinformation.com

**MOTIVATION
MÅL
RELATIONER
FRAMGÅNG
ENTUSIASM**

COACHINGDAGEN

Konserthuset, Stenhammarsalen kl 13-17 den 27/10

Coachingdagen tar upp frågor som:

- Hur går kognitiv coaching till i praktiken?
- Hur kan vi skapa framgångsrik kommunikation?
- Hur skapas motivation och inspiration på arbetsplatsen?
- Hur kan visualisering användas för att förbättra våra prestationer?

ERBJUDANDE:
som SiL läsare betalar
du endast 700 kr
exkl moms (ord. pris 900 kr).
Vid bokning
uppgi koden: SiL

OLA SKINNARMO
Tänj dina gränser!

**ANNIKA SELSTAM
KRISTINA GYLLENSTEN**
Kognitiv och beteendeinriktad coaching i praktiken.

STEPHEN PALMER
Visualisering förbättrar dina prestationer!

CHRISTER OLSSON
Vart är du på väg och vill du dit?

Anmäl er på 031-13 87 50 eller info@adSapiens.se

Pris: 900 kr exkl. moms

Lättare förtäring ingår i priset

Arrangör:
adSapiens

Medarrangör:
do enjoy

Läs mer på:
www.adSapiens.se

Patrik Ulander är tillförordnad förbundssekreterare i **Svenska Vård**. I nästa nummer av tidningen skriver en representant för Socialstyrelsen.

Lika verksamhet? Lika villkor!

När den här texten skrivs är det två dagar kvar till valet. Väljarundersökningar, partiledarutfrågningar och vågmästdiskussioner avlöser varandra, informationsmassan är nästan avtrubbande. Samtidigt är det kanske viktigare än någonsin att lägga sin röst.

I valrörelsen har vården varit något av en grundfråga, där privatisering av vård läggs fram som en motpol till en humanitär människosyn, underförstått att privatiseringen bara har till syfte att generera vinst. För oss i de privata vårdalternativen är en sådan syn totalt främmande, på gränsen till förolämpande.

Riskkapitalister startar inte behandlingshem. Behandlare startar behandlingshem. Behandlare startar behandlingshem för att de är duktiga på behandling och för att de vill arbeta med behandling, precis som en bagare öppnar ett bageri eller en mekaniker driver en verkstad.

Inom den privata vården, omsorgen och behandlingen finns ett fantastiskt engagemang för människor som har det svårt, ett engagemang som de offentliga verksamheterna har svårt att matcha. Där ligger också en stor del av anledningen till att den privata vården ofta gör mer för sina klienter, till en lägre kostnad.

En annan anledning är att kraven på oss är tydliga, vilket de ska vara. Ska vi göra bästa möjliga insats för människor med stora behov måste vi visa att vi kan göra det på ett bra sätt. Vi ska ha tillstånd. Vi ska ha utbildade föreståndare. Vi ska ha system för att mäta kvalitet. Vi ska regelbundet tillsynas. Vi ska upphandlas och jämföras för att ge bästa möjliga insats för skattepengarna. Vi välkomnar allt det här och vill hela tiden

bli bättre.

Det märkliga är att samma system inte gäller för en kommun som driver exakt samma typ av verksamhet. Ett kommunalt behandlingshem behöver inte ansöka om tillstånd. En kommunal vårdverksamhet blir inte jämförd med privata alternativ för att se om kvaliteten håller lika hög nivå i förhållande till priset. Ett kommunalt LSS-boende kan ha sex-åtta placerade klienter, ett privat ska ha högst fem. Skevheter som dessa gör att människor riskerar att bli utsatta för vård som inte håller måttet.

Det är alldeles självklart att samma regelverk ska gälla för alla vårdverksamheter, oavsett huvudman. Det är lika självklart att alla verksamheter ska jämföras med varandra för att se var våra skattepengar kommer till största möjliga nytta. Om en vårdverksamhet, privat eller kommunal, brister ska det snabbt upptäckas och åtgärdas. Vem som äger verksamheten ska inte spela någon roll, kvalitet och resultat i relation till kostnader ska avgöra.

Svenska Vård lägger under det kommande året full kraft på att motverka dessa skevheter.

- Lika villkor ska gälla för lika verksamhet, oavsett huvudman
- Samma lagar, regler och föreskrifter ska gälla för alla verksamheter
- All verksamhet ska upphandlas, även de kommunala alternativen
- All verksamhet ska utsättas för oberoende granskning och utvärdering

Bara på det här sättet ser vi till att Sverige ger bästa möjliga vård till människor i behov av hjälp och stöd.

*Patrik Ulander, tf förbundssekreterare,
Svenska Vård*

*Patrik Ulander har valt att skänka
arvodet för artikeln, 2000 kronor, till
Ecpat – mot barnsexhandel.*

Vi har flyttat!

MKF har precis boat in sig i nya större lokaler på Bråstaborg i Sala. Det är ett område som är i en spännande utvecklingsfas där MKF genom samverkan breddar sitt utbud av tjänster till er. Utöver MKF i huset så finns det en Psykiatrisk mottagning som har subutex/metadon program samt omfattande möjligheter till utredningar och nivåbedömningar. Det finns en daglig verksamhet på området där klienter kan erbjudas praktik. Det planeras även för utslussningslägenheter.

MKF arbetar för integration genom familjehemsvård och matchar klienter med familjevårdar utifrån kultur, språk och religion.

Vi erbjuder förstärkta familjehem för:

Ensamkommande flyktingbarn samt vuxna och familjer.

Från MKF får du:

Erfarna konsulenter som handleder, behandlar och samordnar.

Psykiatriska utredningar.

Återfallsprevention och drogkontroll.

KBT med bland annat ART.

Motiverande samtal MI.

Jour dygnet runt.

Vår nya adress!

Hushållargatan 5, 733 40 Sala | 0224-167 00 | info@multikulturell.se

MKF
Multikulturell Familjehemsvård
www.multikulturell.se

TRYGGA TESTER AV ALKOHOL OCH NARKOTIKA

Palmenco har sedan 70-talet levererat alkoholmätare med hög kvalitet och teknik till olika yrkeskategorier i de nordiska länderna.

Vi har nu kompletterat vårt produktsortiment med narkotikaanalyser för saliv och urin.

Mer information hittar du på www.palmenco.se

PALMENCO

CYLINDERVÄGEN 4 | BOX 4153 | 131 04 NACKA | TEL 08-556 616 30 | FAX 08-747 15 35 | E-POST info@palmenco.se

Ta det svåra samtalet

– med en anställd som missbrukar

Text: Kerstin Karell
Foto: Kerstin Karell och Christian Johnsson

Missbruk och beroende i arbetslivet är vanligare än man tror. Personerna lyckas ofta dölja sina problem under många år men blir till slut en belastning på arbetsplatsen. Det finns signaler att vara observant på och sätt att närma sig problemet.

Fyra till tio procent av alla anställda i Sverige har en missbruksproblematik, men bara en till två procent är kända. Arbetsgivaren är enligt lag skyldig att erbjuda anställda rehabilitering vid alkohol och, eller drogberoende.

Enligt Kent Nordberg, grundare och vd för Selfhelpgruppen, finns mycket att vinna på att vara medveten om att problemet finns på alla arbetsplatser, att arbeta förebyggande och att erbjuda rehabilitering.

– Förutom de rent humanitära aspekterna så handlar det om mycket pengar som ett företag kan tjäna på att uppmärksamma

och ta tag i den här problematiken. Av ett företags samlade lönesumma står en till två och en halv procent för problem med alkohol och droger, och det är i många fall i underkant, säger Kent.

Stora kostnader

Kostnaderna ligger bland annat i sjukfrånvaro, vikarier, introduktion av nyanställda, tappade kunder, olycksfall, produkter och material som inte fungerar. Därtill blir saker och ting inte gjorda i tid, blir dåligt gjorda och kollegorna blir irriterade.

Missbruks- och beroendeproblematik är ofta inte prioriterade på arbetsplatser, men

det har skett en viss förändring de senaste tio åren, bland annat tack vare en tvingande lagstiftning och att kända svenskar gått ut offentligt med att de är alkoholister.

– Från att vi som jobbar med det här nästan alltid fått höra: ”Det här problemet finns inte hos oss” och då underförstått menat; vi är ett jättebra företag, så hör vi allt oftare att chefer och personalavdelningar tydligt går ut med att alkohol och droger är ett problem hos dem.

Selfhelpgruppen startade sin verksamhet 1999 och erbjuder öppenvård. Deras patienter har ett ordnat liv, med ett arbete som de sköter i alla fall hyfsat och de kommer

därför mycket sällan från socialtjänsten. De remitteras via företagshälsovården, personalavdelningar eller direkt från ledningen på ett företag. Selfhelpgruppen erbjuder patientens chefer, dess HR-personal och kollegor att komma på en endagsföreläsning, ett arbetsplatsprogram, för att bli mer insatt i vad ett missbruk och beroende är, hur det yttrar sig, vad man ska vara observant på och vad man ska göra på arbetsplatsen. Då tidningen SIL är på besök pågår en föreläsning och det deltagarna framförallt vill veta är hur de ska hantera situationen och personen när de misstänker missbruksproblem.

–Så här i efterhand tycker jag att vi borde ha fattat tidigare att han hade alkoholproblem, men vi gjorde inte det, inte fullt ut i alla fall. En annan aspekt är att vi alla har en relation till alkohol, kan man då gå på någon annan och ifrågasätta den personens drickande och hur gör man? frågade en av deltagarna.

Missbruket har gått långt

Att medarbetare och chefer inte upptäcker ett missbruk förrän det gått väldigt långt och till och med blivit ett beroende är snarare regel än undantag. Arbetsgivaren är ofta den sista som upptäcker ett missbruk eller beroende, men ofta den som reagerar.

–Från den tid då beroendet utvecklades till att arbetsplatsen ser att något är på tok har det ofta gått fem till nio år. Sen går det ofta ytterligare tre till fem år innan arbetsgivare faktiskt tar tag i problemet. En stor grupp av dem som kommer till oss har levt med sitt beroende mellan åtta och 14 år, säger Kent.

Att det kan gå så långt beror på flera faktorer. Först och främst så sköter man sitt jobb in i det sista även om allt runt omkring faller. Att missbruket inte upptäcks beror mycket på att det i genomsnitt, i Selfhelps kartläggningar, finns fem till sex personer runt omkring en beroende som möjliggör drickandet genom att ta hand om de problem som blir följderna.

–Medlemmarna i familjen är dem som drabbas först. De läser av den beroendes beteende, barnen lär sig snabbt läsa situa-

tioner, alla går på äggskal, partnern ber om ursäkt för den beroendes beteende och tänker att om jag ändrar mitt beteende så kanske han ändrar sitt. Anhörigas beteende styrs av den beroende, de lever ett liv i andra hand, säger Kent.

Men det är inte bara familjen som håller upp fasaden mot omvärlden genom sitt agerande. Även sjukvården spelar en roll.

–Innan beroende tar överhanden helt och livet faller i spillror så besöker de här personerna sjukvården. De vill ha lindring för olika besvär. Läkarna har svårt att hitta orsaken till symtomen. Personerna utreds för allt möjligt men få inom vården har med missbruk på listan. Den beroende behandlas istället för olika täckdiagnoser som döljer missbruket.

Vanliga åkommor är; ryggvärk, problem med matsmältningen som diarré och sura uppstötningar, ångest och oro som riskerar att medicineras med beroendeframkallande preparat och inte minst har personer med missbruk och beroende ofta högt blodtryck.

–Av dem som skrivs in hos oss har hälften högt blodtryck. När de gått igenom behandlingen har 17 till 20 procent högt blodtryck. Våra patienter är över lag överdiagnostiserade.

Att den anställde har många åkommor och springer till läkaren är alltså något som kollegor och chefer kan vara observant på. Eftersom arbetsplatsen ofta är den sista utposten så är det ett mycket tydliga tecken på att problemet är allvarligt om den anställde luktar sprit, är bakfull eller kommer onykter till jobbet.

–Det finns så många spårar innan en person visar upp ett sådant beteende på en arbetsplats. När det händer har det gått mycket långt.

Full på personalfesten

Ett annat tecken på ett missbruk, som många har erfarenhet av, är att kollegor blir ordentligt berusade och spårar ur på till exempel personalfester.

–Om sådana händelser hör vi dagligen i terapin. Det handlar om att man har varit som en fluga runt groggbordet, tog chansen

Kent Nordberg, vd, Selfhelpföretagen.

Arbetsgivarens skyldighet

Det är framför allt fyra lagar som påtagligt berör anställda med missbruk och beroende. (Det finns också ett antal AD-domar.)

- Enligt arbetsmiljölagen skall arbetsgivare och arbetstagar samverka för att åstadkomma en god arbetsmiljö. Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa (3 kap 28). I 3 kap 4 § tas upp att organisera rehabilitering på lämpligt sätt.

- Lagen om allmän försäkring 22 kap reglerar arbetsgivarens skyldighet att klarlägga arbetstagarens behov av rehabilitering och vidta åtgärder.

- I arbetsskyddsstyrelsens föreskrift om arbetsanpassning och rehabilitering AFS 1994:1 fastställs att arbetsgivaren i samverkan med anställda skall utarbeta mål och rutiner för hantering av missbruk (policy, riktlinjer) för hur problemen ska hanteras av arbetsledningen.

- I lagen om anställningsskydd, LAS, regleras anställningens form och upphörande. En uppsägning måste vara sakligt grundad. Saklig grund för uppsägning kan vara om arbetstagar "grovt åsidosatt sina åligganden". AD har dock fastslagit rättspraxis som innebär att arbetstagar som är sjuk i princip inte kan sägas upp till följd av sjukdomen (alkohol- och drogberoende). En bortre gräns finns dock genom att den som inte utför arbete "av någon betydelse" kan sägas upp.

Källa: Selfhelp

”Om en situation där det finns ett misstänkt missbruk hanteras på rätt sätt kan chefen vara den viktigaste personen i den anställdes liv

Kriterier för missbruk och beroende

Detta gäller för missbruk och beroende enligt den senaste versionen av DSM-IV.

Missbruk innehåller fyra kriterier:

1. Försummat ansvar inför plikter.
2. Risk att någon kan komma till fysiska skada.
3. Rättsliga problem.
4. Ständiga eller återkommande sociala problem.

Missbruk föreligger när minst ett eller flera symptom finns i någon av dessa fyra kriterier och de har inträffat inom en och samma tolv månadersperiod.

Beroende innehåller sju kriterier:

1. Tolerans: Behov av allt större dos för att uppnå ruseffekt.
2. Abstinensbesvär när bruket upphör.
3. Intag av större mängd eller intag under längre tid än vad som avsågs.
4. Varaktig önskan, eller misslyckade försök, att minska intaget.
5. Tidsomfattande drogbruk: Betydande del av livet ägnas åt att skaffa, konsumera och hämta sig från bruket av alkohol eller narkotika.
6. Viktiga sociala, yrkesmässiga eller fritidsmässiga aktiviteter försummas.
7. Fortsatt användning trots kroppsliga eller psykiska skador.

Beroende kan fastställas när minst tre symptom är utspridda i tre av de sju kriterierna och de har inträffat inom en och samma tolv månadersperiod.

► att hålla tal och det slutade med att oförrätter mot chefen togs upp, viskade olämpliga saker till bordsdamen och bettede sig på ett icke acceptabelt sätt. Ofta bemöts de här händelserna med en pinsam tystnad från övriga. Man kan säga att drickande inte ledde till att det sa klick utan det blev pang, säger Kent.

Personen som var full på personalfesten tycker att händelsen var fruktansvärt obehaglig och det känslomässiga priset blir skam och skuld.

–Många personer får sig en rejäl tankeställare när en enstaka pang-händelse inträffat, och slutar att dricka. Andra gör inte det, säger Kent och förklarar att det som händer efter en pang-händelse är att de psykologiska försvarsmekanismerna träder in och personen trycker undan upplevelsen.

Om drickandet utvecklas och pang-upplevelserna fortskrider till ett återkommande mönster får man både problem med drickandet och livet i stort.

–Det centrala i ett beroende är just kontrollförlusten. Att inte kunna sätta stopp även om jag ser att det går åt skogen. Våra patienter har vanligtvis en uppsjö av pang-upplevelser som man hjälpligt hållit på avstånd inför sitt medvetna jag genom allt kraftfullare försvarsmekanismer. Omgivningens insyn har man också effektivt hindrat genom att lägga dimridåer över pang-händelser där lögnen och manipulationer är effektiva medel.

Men det allra vanligaste signalerna på att en anställd kan ha beroende är ofta mycket mer subtila än de som nämnts ovan. De handlar mer om ett allmänt uppförande.

–Sådana signaler är att personen är sjukskriven i perioder, får svårt att passa tider, missar kundbesök och deadlines, inte gör det han eller hon ska och har en trist attityd. Men dessa saker kan ju bero på något helt annat också, säger Kent.

Hur ska då kollegorna eller chefen agera när det finns en misstanke? I den grupp av företag, Selfhelpföretagen, som Selfhelpgruppen ingår i finns även Selfhelpmanagement som bland annat erbjuder

utbildningar och ledarskapsprogram. Det naturliga och rätta är enligt Kent att chefen tar till det naturliga verktyg som redan finns, det återkommande medarbetar-, eller utvecklingssamtalet.

–På ett medarbetarsamtal har man en dialog om vad som går bra och vad som går mindre bra. Det är rätt forum att ta upp att det beteende som personen visat upp den senaste tiden inte är acceptabelt, att det inte fungerar. Om man inte gör det så kommer beteendet, oavsett vad det faktiskt beror på, fortgå eller bli värre.

Att en person ska öppna sig och rakt av berätta att den bakomliggande orsaken till problemen är ett missbruk kommer inte att ske.

–I samtalet ska chefen hålla sig till arbetsuppförandet och vänta med alkoholtolkningen. Huruvida en person är beroende eller inte ska ett proffs bedöma, vilket i ett första steg för många företag innebär företagshälsovården.

Bortförklaringar

Eftersom förnekelse är en del av beroendesjukdomen är utgångsläget för den anställda att hon eller han inte har några problem. De saker som chefen tar upp bortförklaras av händelser utanför personens kontroll. Det gäller att få den anställda att i olika steg komma till insikt i, och erkänna, att det finns ett problem.

–Det brukar gå från ett: ”ok, små problem kanske jag har, men det fixar jag”, till att ”ok, jag har problem men jag kan inte ta tag i det just nu” till en full insikt. Men det gäller att chefen lotsar dit, säger Kent och tar upp ingredienser som måste finnas med i ett samtal om det ska ske någon förändring.

Först och främst måste chefen ha ett mål med samtalet och trots kringelikrokar nå dit. Att ha som mål att avslöja personen är inte bra. Målet ska snarare vara att få personen att förstå att det finns saker att ta tag i. Det behövs fakta i form av anteckningar utifrån iakttagelser, till exempel att personen kom för sent till det mötet och den träffen, inte var förberedd en annan gång.

Chefen måste också förmedla omsorg och göra det på ett trovärdigt sätt.

– Om man har en mycket informell kontakt med sina anställda är det svårare att visa omsorg. Det blir onaturligt att säga saker som: ”Jag har inte känt igen dig senaste tiden”, ”Är det något som är jobbigt?”, ”Vi har ju alltid haft bra kontakt”, ”Jag är bekymrad”.

Krav på förändring

Chefen måste vara tydlig i sina krav på förändring och få fram att beteendet inte accepteras, och att situationen som den är inte håller. Slutligen ska han eller hon förklara att arbetsgivaren kan hjälpa till med problem och till exempel erbjuda ett besök på företagshälsovården.

Den enda gång när en chef under ett samtal faktiskt ska ta upp sin misstanke om missbruk är när det ”de facto” finns iakttagelser som direkt visar på det. Det vill säga om personen har varit berusad eller bakfull

på jobbet, vilket är ovanligt.

– Men man ska bara prata om de faktiska iakttagelserna, som att: ”du var onykter på jobbet i torsdags”. Chefen ska inte göra någon bedömning utan snarare säga: ”Jag kan inte säga att du har alkoholproblem men jag vill att vi ringer till företagshälsovården så kan de utreda om det här är ett problem som vi måste ta tag i”.

Det som enligt Kent absolut inte hjälper är att flytta bort fokus från problemen och istället till exempel föreslå att personen ska gå ner i arbetstid, byta arbetsuppgifter eller avdelning.

– Är man beroende är man duktig på att manipulera och flytta fokus. Men det fungerar inte med: ”om jag bara, så skulle...”. Det enda som hjälper när missbruket nått ett beroende är rehabilitering.

Att ha social hörsel och regelbundet scanna av sina medarbetare är en tillgång för en chef. Både för att uppmärksamma

icke önskvärd beteende och för att kunna ge beröm.

– Om en situation där det finns ett misstänkt missbruk hanteras på rätt sätt kan chefen vara den viktigaste personen i den anställdes liv. Chefens agerande är många gånger mer effektivt än vad de återkommande besöken hos företagshälsovården är.

Det företag bör göra för att minimera riskerna för att anställda ska utveckla missbruk och beroende är att ta fram en alkohol- och drogpolicy. Fokusera både brukarna, som ju är rekryteringsgrund för riskbruk och anställda med missbruk och beroende.

Forskning kring riskkonsumtion av alkohol visar att beständig alkoholreduktion, hos upp till 20 procent av en riskbruksgrupp, kan nås genom effektiv företagshälsovård. Ett par kortare samtal med fokus på den egna konsumtionen kombinerat med feedback från blodprovet CDT har visat sig vara en framgångsrik metod. ■ ►

Solhagagruppen

Ett gott liv - hela livet

Våra tjänster inom LSS och Sol:

- Specialförskola
- Korttidsboende
- Barn- och ungdomsboende
- Skola
- Kolloverksamhet
- Ledsagning
- Utvecklingsboende
- Utredning och behandling
- Daglig verksamhet
- Gupp- och serviceboende
- Gruppboende, 65+

Välkommen att kontakta oss för mer information: Försäljningschef Lasse Camehagen
E-post: lasse.camehagen@solhagagruppen.se • www.solhagagruppen.se

Björn von Gerber i rummet för gruppsamtal.

Patienten har sista ordet

– viktigt med samarbete kring vårdplanen

Text och Foto: Kerstin Karell

Missbrukarna som återfinns i arbetslivet har börjat dricka alkohol i genomsnitt vid 16 eller 17 års ålder och varit vanliga brukare av alkohol. De har därifrån utvecklat riskbruk och senare missbruk och beroende. Skälen är flera; biologiska, sociala och psykologiska.

Till Selfhelpgruppens öppenvårdsmottagning i Stockholm kommer personer med beroende eller missbruksproblematik som har ett arbete, och därmed rent ytligt ett någorlunda fungerade liv med ett nätverk. Men när arbetsgivaren kontaktar företaget eller företagshälsovården, då har det gått långt. –Patienterna har gått från ett fungeran-

Förutom diagnosen beroende har en stor del av patienterna som kommer till Selfhelpgruppen personlighetsstörning, depression eller en psykiatrisk sjukdom, så kallad samsjuklighet. De kommer inte helt frivilligt till behandling, utan ofta genom påtryckning från arbetsplatsen. Men väl på plats blir de mycket delaktiga i rehabiliteringen.

de liv och ett normalt bruk av alkohol till kaos och okontrollerat drickande och eller drog-ande. För många är det dagliga livet en social ökenvandring utan nära relationer. När de kommer till oss hänger arbetsplatsen och anställningen på en skör tråd, säger Kent Nordberg, vd och grundare av Selfhelp-företagen där Selfhelpgruppen ingår.

Ingen kommer frivilligt

Patienterna remitteras från företagets HR-, eller personalavdelning, ibland direkt från chefen men framförallt från företags-hälsovården. Ofta har missbruket/beroendet pågått många år men likväl kommer patienten inte på eget initiativ.

–Inte någon är här helt frivilligt. De vill inte lämna något de älskar, sin drog, säger

Björn von Gerber.

Han är alkohol- och drogoterapeut och har jobbat som det sedan 1995. Han är själv nykter alkoholist och lyckades dölja sitt missbruk och beroende under många år inom rederibranschen.

–För mig rasade till slut hela tillvaron och jag insåg att jag var tvungen att göra en förändring. En del som kommer hit har insett att de har ett bekymmer och vill ha hjälp, andra inte. Innerst inne vill ingen lämna sin älskade drog.

Selfhelpgruppen har i varje ärende två kunder att ta hänsyn till, både arbetsgivaren och patienten.

–Vi går aldrig förbi patienten, de har alltid sista ordet, säger Björn men konstaterar samtidigt att i och med att arbetsgivaren är med i

Impius erbjuder
Grund och
Gymnasieskola för
elever med
Neuropsykiatriska
funktionshinder

Verksamheterna finns i
Helsingborg och Örnsköldsvik.

Möjlighet finns till boende. LSS/
SoL.

För mer information och
kontaktuppgifter:

www.impius.se

Ibland är ett leende
bästa medicinen.

Partnergruppen erbjuder självständiga,
moderna boenden för äldre och psykiskt
funktionshindrade. I dag är vi ett av de
största och mest resursstarka företagen
inom vårdboenden i Sverige.

Vill Du veta mer kontakta Thorbjörn
Persson på 042-311 58 17 eller Thommy
Fors på 042-311 58 11.

Partnergruppen

www.partnergruppen.com

ETT KOSTNADSEFFEKTIVT ALTERNATIV TILL INSTITUTIONSVÅRD FÖR BARN,
UNGDOMAR OCH VUXNA MED BL A DUBBELDIAGNOSER

- Kraftigt förstärkta familjehem
- Kompletta psykiatriska utredningar
- Motiverande samtal enl. MI
- KBT och DBT
- Beteendeterapi
- Återfallsprevention och drogkontroll
- ART och Familie-ART
- Erfarna konsulenter som handleder, behandlar och samordnar
- Jour dygnet runt
- Hög servicenivå

Välkommen med förfrågningar och ansökningar!

Verksamhetsansvarig:

Mariann Wideving, tel: 070-508 22 95

Adress: Box: 6012, 700 06 Örebro

Fax: 019- 10 16 70

Webbadress: www.rewith.se

Mail: wideving@rewith.se

Org.nr: 556709-8487

”Ofta är patienten hitsläpad av arbetsgivaren och han eller hon måste vara trygg i att det är de själva som styr rehabiliteringen

arbetet ställer denne tydliga krav. Patienten har mycket att vinna på att bli nykter.

Arbetsgivaren är med vid det första samtalet med terapeuten. Därefter träffar patienten terapeuten ytterligare några gånger och det görs en bred kartläggning av personen genom en utredning.

–Ett tungt vägande skäl till en utredning som söker kartlägga samsjuklighet, det vill säga både missbruk, beroende och eventuella personlighetsstörningar är att behandlingen kan individualiseras och göras mer effektiv med bättre behandlingsresultat som följd, säger Kent Nordberg.

En bedömning att utgå ifrån

I utredningsarbetet används Audit, som screenar riskabla alkoholvanor, ADDIS för att bedöma graden av alkohol- och drogproblemet och SCID-II som är en strukturerad klinisk intervju för att fastställa personlighetsstörningar.

Utredningen sammanställs i ett utlåtande som Selfhelpgruppens psykiatriker, Suzanne Öhman, tar del av. Hon gör den slutgiltiga psykiatriska bedömningen.

–När jag träffar patienten har jag tagit del av utlåtandet från terapeuten. Patienten tycker det är en lättnad att inte behöva dra allting igen och jag har fått en mycket bra grund att utgå ifrån, säger Suzanne.

Hon förklarar att gruppen som missbrukar i arbetslivet inte skiljer sig från övriga missbrukare i samhället vad gäller förekomst av depression, ångest och psykiatriska diagnoser.

–De här personerna är inte utslagna, men de är inte heller en frisk grupp. Av dem som kommer hit med alkoholproblem och som utreds, så har 60 procent en personlighetsstörning. Den siffran ökar till 80 procent om det är narkotika inblandat. Depression återfinns hos 50 procent av patienterna och det finns även psykoser.

Patienterna har trots sina problem lyckats lösa sin arbetssituation under många år, på olika sätt.

–De har lyckats upprätthålla sin arbetssituation genom egna, jättebra copingstrategier. De är riktiga fighters som har hankat sig fram, säger Suzanne.

Tillsammans med arbetsgivaren och företagshälsovården görs efter Suzannes slutgiltiga utlåtande en vårdplanering där hänsyn tas till patientens diagnos. Det som är bäst för varje individ är det som är i fokus.

–Det vi erbjuder här är en öppenvårdsbehandling och vi har även behandling på Selfhelpkliniken i Söderhamn. Men vi rekommenderar andra verksamheter om vi anser att de passar bättre för patienten, säger Kent.

–Vi koordinerar med företagshälsovården så att patienten får hjälp med de insatser han eller hon behöver, säger Suzanne.

Inget bestäms definitivt innan patienten i fråga har godkänt och ibland även kompletterat bedömningen och vårdplanen.

–Utredningen är en viktig del i motivationsarbetet med patienten. I och med att patienten tar del av utredningen så blir den en grund av förtroende att bygga en allians på. Vi är av den uppfattningen att det är viktigt för det fortsatta arbetet att behandlingsplanen förankrats hos patienten, att den egna självbilden stämmer. Ofta är patienten hitsläpad av arbetsgivaren och han eller hon måste vara trygg i att det är de själva som styr rehabiliteringen.

Bra om kollegorna får vetskap

I och med utredningen får många patienter vetskap om underliggande problem och flertalet tycker att det är skönt. De uppskattar att någon tar tag i problemen medan andra inte alls ser att de behöver hjälp.

För de patienter som stannar inom Selfhelps öppenvård väntar gruppsamtal där grunden är 12-stegsmodellen. De flesta rehabiliteras på heltid och går då fyra dagar i veckan i fem till sex veckor. De som väljer rehabilitering på halvtid går mellan fem till åtta veckor.

–De som väljer att vara här på halvtid är ofta ensamstående, jobbet är mycket viktigt och de vill inte att kollegorna på jobbet ska veta vad som pågår. Men vi försöker få patienterna och arbetsgivaren att vara öppna med att en medarbetare har alkoholproblem. Det underlättar rehabiliteringen, säger Björn.

En annan anledning till att det är tufft att

behandlas på halvtid är att efter en förmiddag med frågeställningar och jobbiga samtal kan det vara mycket svårt att koncentrera sig på jobbet. Det är lätt att bli kliven.

I början av behandlingen är sjukdomsbegreppet, känslomässiga konsekvenser och hur patienternas liv sett ut till dags dato det centrala.

–Först är det alltid total förnekelse och bortförklaringar. Man skyller på allt annat än sig själv. Patienterna ska komma till insikt om att det de gör är deras val, att deras handlingar leder till konsekvenser och att de har problem. Det mitt jobb som terapeut att stötta dem i deras arbete och hjälpa dem att ta upp och bearbeta alla gamla surdegar, säger Björn.

Han anser att det är en stor fördel att bedriva terapin i öppenvård.

–Styrkan är att vi fångar upp det som händer i vardagen, i det dagliga livet, det som ska fungera när rehabiliteringen är klar. Det blir inte heller så stor inverkan i personens liv. Men för andra kan det vara en förutsättning att komma hemifrån till ett behandlingshem.

Familjen är något som för många patienter hör till det dagliga livet. Den kan finnas kvar och vara intakt eller splittrad på grund av missbruket. Selfhelpgruppen erbjuder familjebehandling och rekommenderar sina patienter att bjuda in familjen.

–Alla vill inte att familjen ska vara inblandad och en del familjer tackar nej. Det är synd för alkohol och droger är ett familjeproblem och familjen är i högsta grad inblandad. Behandlingen hjälper både dem och patienten.

Viktigt med nätverk

Ungefär 25 procent av Selfhelps patienters familjer kommer till familjebehandling. Forskning visar (SBU-rapport Behandling av alkohol- och narkotikaproblem) att om nätverket kring missbrukaren aktiveras så ökar chanserna att lyckas med rehabiliteringen dramatiskt.

Efter de första veckorna av gruppsamtal, som ingår i primärbehandlingen, startar omgående efterbehandlingen som pågår pågår under ett, i vissa fall två år. Den är

Sävik

Behandlingshem

"Ett verkligt möte med en annan människa skakar alltid vår egen värld"
citat av Rollo May

Vi har sedan etableringen 1994 valt att arbeta med män från 18 år, med missbruk/beroende i kombination med olika typer av samsjuklighet såsom; personlighetsstörning, neuropsykiatrisk problematik (ADHD/ADD), Aspergers syndrom samt män med utagerande och kriminell problematik.

Det behandlande teamet består av läkare, sjuksköterskor, psykologer, kognitiva terapeuter, socionom, beteendevetare och övrig behandlingspersonal.

Sävik behandlingshem

Box 61, 783 22 SÄTER
Tfn: 0225-56630

www.savik.se

Närheten till djur och natur,
utvecklar självkänslan

På Västgotakollektivet tar vi vara på kreativiteten och utvecklar intressen. Musik, djur och media är viktiga inslag i verksamheten liksom landsbygden och naturen kring våra gårdar.

Vi driver tre behandlingsenheter – i Mullsjö, Tidaholm och Falköping.

västgotakollektivet
- en möjlighet till ett värdigt liv...

Akutt? Ring
0733-901999
dygnet runt!

www.vastgotakollektivet.se

Välkommen till Bergbo Utrednings- och Behandlingshem!

- Har via N&N Psykologi AB tillstånd att bedriva slutenvård utifrån hälso- och sjukvårdslagen.
- Egen Psykolog som är tätt knuten till behandlingsarbetet.
- Egen Psykoterapeut som även är handledare och lärare i psykoterapi.
- Läkare knuten till verksamheten.
- Distriktssköterska knuten till verksamheten.
- ART-utbildad, drog – och diabetesutbildad personal.
- Vi följer BBIC.

Vi arbetar med ett humanistiskt och existentiellt synsätt där vi förutom en tät dialog med uppdragsgivaren, föräldrar och barnet använder den psykoanalytiska teorin som verktyg i utformningen av det individanpassade behandlingsinnehållet.

Vi arbetar med stöd av BBIC och uppföljning av behandlingsplanerna görs kontinuerligt. De observationer och reflektioner vi gör kommuniceras skyndsamt till respektive uppdragsgivare och vi arbetar gärna och intensivt samman med föräldrar eller andra anhöriga för att optimera den process som själva behandlingstiden innebär.

På Bergbo HVB har vi i nuläget fem platser för pojkar och flickor 10-16år. Vi utbildar vår personal i administrativt arbete, socialförvaltningsrätt, arbetsrätt med mera och dessutom genomgår och planerar vi för utbildning av socionomer och sjuksköterska till steg 1 psykoterapeuter.

Parallellt med den kommunala skolans verksamhet arbetar vi med att utforma det miljöterapeutiska behandlingsarbetet och använder skolverkets kursplaner som stöd i detta. Det dagliga arbetet på behandlingshemmet bidrar till en "infasning" i en fungerande skola på sikt är möjligt för varje barn.

Kontaktperson/föreståndarinna: monica.nilsson@bergbo.se
Kontakttelefon: 0278-63 69 30
Email: info@bergbo.se • www.bergbo.se

BERGBO
hub

utformad för att passa människor i arbetslivet, och målet är att ge patienten verktyg för att leva ett fullgott liv och utveckla en livsstil utan alkohol och andra sinnesförändrande droger. Efterbehandlingen består av gruppsamtal, individuella samtal, föreläsningar och hemuppgifter. Under en eftermiddag eller en kväll i veckan träffar patienten andra patienter under ledning av sin terapeut som är densamma som från primärprogrammet.

–Den här terapeutkontinuiteten är sannolikt en av de två viktigaste faktorerna till att närmare 85 procent av patienterna genomgår hela efterbehandlingen. Den andra faktorn som bidrar till stabiliteten är kontinuerlig, tät kontakt med arbetsgivaren, minst ett femtontal kontakter under första året, säger Kent.

Lars Lundgren, terapeut som är ansvarig för efterbehandlingen uttrycker saken: ”Arbetsgivarens regelbundna återkoppling från arbetsplatsens vardag är en garanterad för att en stor del av patientens utveckling får kontinuerlig belysning i terapin”.

Parallellt med efterbehandlingen deltar patienten i någon självhjälpsgrupp, A.A eller N.A, som ökar prognosen för ett positivt utfall av efterbehandlingen.

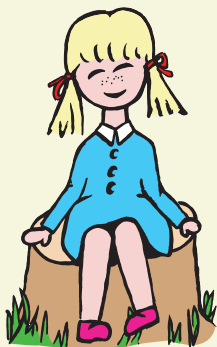
Utsikterna för att lyckas med behandling mot alkohol- och drogberoende är goda. Enligt Selfhelps egna effektstudier, genomförda 12 till 20 månader efter den årlånga behandlingen, så får 75 procent av patienterna en höjd livskvalitet och återgår till normal arbetskapacitet. ■

Tillsyn

Östermalms stadsdelsförvaltning gjorde i mars 2009 ett tillsynsbesök hos Selfhelpgruppen AB i enlighet med kommunens löpande tillsynsansvar enligt 13 kap 5 § socialtjänstlagen.

Länsstyrelsen har 2004-04-23 beviljat tillstånd enligt 7 kap 1 § socialtjänstlagen gällande öppen verksamhet för vård av vuxna under begränsad del av dygnet. Målgruppen är män och kvinnor från 18 år med missbruk/beroende av alkohol/tabletter/narkotika. Antalet platser är 12 (personer i gruppbehandling dagtid).

Omdöme: Omdömet bygger på personligt möte med den behandlingschefen Anne Granholm Ekwall samt de svar som lämnats på de i förväg utsända frågorna om verksamheten. Totalt 84 frågor. Undertecknad har också tagit del av Selfhelpgruppen ABs hemsida. Sammanfattningsvis konstateras att Selfhelpgruppen AB bedriver en väl fungerande öppenvårdsbehandling för vuxna personer med missbruksproblematik. Behandlingschefen och övrig personal har kompetens och lång erfarenhet av att bedriva öppenvårdsbehandling. Personalen har tillgång till handledare. Den behandlingsmetod som används är evidensbaserad enligt Socialstyrelsen. Det finns fasta rutiner för utvärderingar av verksamheten. Kunder/patienter bedöms ha goda möjligheter att komma till tals om de har synpunkter eller klagomål.

STUBBEN

HVB för flickor 13-19 år

LVU § 2, 3 och 6. SoL

Ramavtal med 67 kommuner

Telefon: 0530-301 23

info@stubben.se

www.stubben.se

Extreme Familjevård

Erbjuder heldygnsvård i familjehem
Om så önskas med konsultstöd
för människors med sociala, psykiska & drogrelaterade problem

Vi har ramavtal med kriminalvården.

Inriktar oss på människor i utsatta lägen, barn såväl som unga/vuxna.
Arbetar med olika former av stödboende

Verksamheten arbetar med klienternas behov som mittpunkt. Erbjuder familjehemsvård för alla åldrar där den placerade får möjlighet till att förändra sitt förhållningssätt, skapat nya sociala kontakter som ger stöd åt förändringar och som slutmål ska den placerade ha skapat sig själv en tryggare tillvaro.

info@extremefamiljevård.se www.extremefamiljevård.se Tfn: 072-231 06 00

Välkommen till Ungdomshemmet Hajstorp - behandlingshemmet vid Göta Kanal

Vi hjälper unga tjejer och killar med psykosociala problem som yttrar sig i självskadebeteende, utåtagerande, begynnande missbruk, avvikande normer och värderingar samt relationsstörningar tillbaka till en fungerande vardag.

Vi försöker skapa en miljö som är så hemlik som möjligt både i inredningen och atmosfären. Kärnan i vårt arbetssätt är att få ungdomarna att utveckla sin sociala förmåga ihop med sina medmänniskor.

Ungdomshemmet Hajstorp AB
Sörby 17, 545 91 Töreboda
Tel: 0506-132 40, Fax: 0506-132 44
hajstorp@telia.com, www.hajstorp.se

I samverkan med Ungdomshemmet Muggebo

Sedan 1967 bedriver *tre O* behandling av psykiskt funktionsnedsatta vuxna, med eller utan missbruk.

Motivation

MI-utbildad behandlingspersonal

Struktur

Fullvärdigt DBT-team

Delaktighet

ESL - Eget självständigt liv

Meningsfullhet

Dagliga aktiviteter individuellt och i grupp

Kom ihåg!

Anmäl dig till en av våra uppskattade föreläsningdagar på Elite Savoy Hotel i Malmö den 29 oktober. Se mer info på tre-o.se.

tre O, Stjärnhusen & Kvarngården, info@tre-o.se, www.tre-o.se

Kvalitet är gratis det är bristerna som kostar:-

QMC AB erbjuder ett öppet utbildningsprogram av högsta klass med regelbundna kurser i Stockholm, Göteborg, Sundsvall, Umeå och Jönköping.

Vi har utbildningar inom områdena Kvalitet, Miljö, Arbetsmiljö, Informationssäkerhet, Effektivisering, Strategi och Projektledning.

www.qmc.se

QMC AB

Tegnergatan 14
561 32 Huskvarna
info@qmc.se

Tfn: +46 (0)36-135000
Fax: +46 (0)36-162474

*familje
forum*

www.familjeforum.com

framgångsrik förändring

Steg 1 – utbildning i familjeterapi i Lund

Tillsammans med professor **Kjell Hansson** anordnar vi återigen vår populära Steg 1- utbildning i familjeterapi. **Grundläggande Familjeterapi på systemisk/interaktionistisk grund** med fokus på evidensbaserade och evidensinformerade behandlingsmodeller. Kursen går över drygt tre terminer med start i maj 2011 och slut i december 2012. Vi följer universitetens kursplaner för steg 1. Utbildningen ges på halvfart med utbildningstillfällen två dagar varannan vecka. Vi fortsätter även med vår inriktning på evidensbaserade och evidensinformerade behandlingsmodeller. Kursdeltagarna kommer att få kunskap kring familjebehandlingsmodeller (MTFC, FFT etc), psykoedukativa modeller (De otroliga åren, KEEP etc). De tre terminerna innehåller såväl teori- som handledningsmoment. Vi har endast c:a 16 platser. **Sista anmälningdagen är den 31 januari 2010**

Exempel på andra händelser hos Familjeforum:

21 oktober - Invigning av nya lokaler i **Stockholm** med spännande föreläsningar, mingel och buffé.
Kostnadsfritt!

18 november - Kunddag i **Lund** "Familjebehandling på nya grunder".

10 december - Invigningsdag i **Göteborg** med föreläsningar om risk- och skyddsfaktorer och evidensbaserat social arbete.

För fullständigt kalendarium och anmälan: www.familjeforum.com

Saga och verklighet

– Ungdomar behöver vägvisare

Text: Kerstin Karell Foto: Mumlan Nyhlin

Ungdomar behöver möta sunda vuxna och få ta del av sagor, myter och mänsklighetens historia för att hitta sig själva. Det finns ett glapp mellan generationerna som behöver täppas till.

I januari 2010 lämnade Anders Carlgren vd-posten för den verksamhet han själv tog initiativet till, Fryshuset. Än finns han i byggnaderna och ägnar sig nu åt det han själv tycker att han är bäst på.

–Min starkaste sida är inte att förvalta, utan att utveckla ny verksamhet, säger Anders som sedan starten av Fryshuset 1984 sett många idéer bli till verklighet.

Att Fryshuset bildades bottnar i att KFUM Söder, där Anders var engagerad i basketverksamheten, behövde en lokal för att samla sina aktiviteter. Vid den tiden var Anders lagbas på att bygga och killar där berättade att de saknade lokaler att repa i. Det var uppenbart att det behövdes lokaler för att ungdomarna skulle kunna utöva sina intressen.

–Det var ingen fritidsförvaltning som var intresserad av att hjälpa till med lokal, så jag var en av dem som tog tag i det. Vi hittade ett slitet hus som varit fryslager för köttvaror, fastighetsägaren var desperat och vi fick pantbrev för lokalen.

Det är ungdomarnas behov och önskemål som styr och styr Fryshusets utveckling. Idag rumsterar verksamheten, som är en stiftelsen vars huvudman än idag är KFUM

Söder, på 24 000 kvadratmeter i Hammarby sjöstad, har cirka 360 anställda och driver drygt 30 olika projekt.

Fryshuset har verksamhet i Stockholm, Malmö och Göteborg. Nu pågår ett treårigt projekt, Fryshusandan, med syfte att sprida de idéer och det kunnande som Fryshuset byggt upp under sina 25 år. Personal från Fryshuset reser runt till 150 kommuner i 30 regioner och arrangerar inspirerande dagar med workshops, seminarier och föreläsningar på området ungdomar.

–Vi ska bygga upp ett nationellt nätverket för personer, föreningar och organisationer som jobbar med ungdomar, säger Anders.

Uppmuntra och inspirera

Tanken är att det nationella nätverket ska erbjuda utbildningar och uppföljning till alla som vill bli ännu bättre i sitt arbete med unga människor. Fryshusandan ska uppmuntra och inspirera till att starta nya projekt. På plats i olika kommuner uppmärksammar de bra projekt som redan pågår och delar ut Vattenfalls Energispridarpris.

–Det har förvånat mig då vi rest runt att den egna kommunen många gånger inte förstår vilka bra projekt som finns på deras hemmaplan. En del har inte fattat själva hur

bra de är, förrän vi kommer och berättar det för dem.

Att det kan vara svårt att få gehör för de egna projekten vet Anders. Han har under åren trott på projekt som tjänstemän förkastat. Ett av dem var Morsor och farsor på stan, det som idag är nätverket Nattvandrarerna.

–Idag är det en etablerad rörelse. Men kommentarerna jag fick, framförallt från tjänstemän, när vi började var av man ju inte kunde skicka ut utbildade föräldrar på stan.

Genom Nattvandrarare rör sig de vuxna bland ungdomarna och blir en del av deras liv. Det är något som enligt Anders verkligen behövs idag.

–Generationerna måste mötas. De äldre fostrar tonåringar, så har det alltid varit. I dagens samhälle är det en lång, utsträckt ungdomstid, upp till 25 år, och vi umgås inte över generationer. Vuxna och ungdomar är på olika fester, olika restauranger.

Anders drar en parallell till hur det var då han växte upp. Då började ungdomarna arbeta tidigare och det fanns, bland annat genom lärlingssystemet, en naturlig väg in i yrkeslivet och samhället. De unga fick stöd på väg in i vuxenvärlden.

FÄRVEHÖJDETT

Fri höjd 4,20m

Anders Carlgren

”Jag har träffat många ungdomar från ekonomiskt stabila medelklassfamiljer med intelligenta och driftiga föräldrar som berättat att de aldrig ”pratade” med sina föräldrar

► I sin bok *Generationsklyftan* hotar demokratin, som 2009 kom ut i sin femte upplaga, citerar han en god vän: ”Jag var ofta orolig för en del av mina skolkamrater. De hade dåliga betyg och skolkade ofta. När jag berättade om min oro för min pappa, sa han: ’Det är ingen fara. Alla med dåliga betyg hamnar här på bruket i Brynäs. Å så tar vi hand om dom och ger dom en bra uppfostran. De får lära sig ett yrke och gå fackliga kurser. Gillar de att läsa vidare skickas de till Brunnsviks folkhögskola och då kan de gå hur långt som helst.’ ”

Frånvarande föräldrar

Förutom att unga idag har svårt att få jobb så är det många vuxna som inte har tid, lust eller förmåga att dela med sig av sin erfarenhet om livet, vad det går ut på, vad ondska egentligen är och hur man hittar glädje. Många föräldrar är, av olika anledningar, frånvarande.

–Det finns tonåringar som aldrig pratade med någon som är över 50 år. Jag har träffat många ungdomar från ekonomiskt stabila medelklassfamiljer med intelligenta och driftiga föräldrar som berättat att de aldrig ”pratade” med sina föräldrar. De hade aldrig tid, hann inte, var alltid bortresta. Det många föräldrar idag inte förstår är att för varje minut av närhet krävs timmar av lunkande vardagspyssel. Det behövs kvantitet för att få kvalitet.

Föräldrarna lägger grunden. Anders citerar barnpsykiatrikern Gustav ”Skå-Gustav” Jonsson som uttryckte: ”Föräldrarna har en enda uppgift – att idiotälska sina barn”. Men de kan inte uppfostra en tonåring.

–Föräldrar räcker inte alltid till. Det kommer en period när barnet vill göra sig fri, och letar efter andra förebilder. Det är då de behöver kontakt med ansvarsfulla män och kvinnor. Före detta statsrådet Jan O Karlsson sa i en debatt för ett tiotal år sedan att

”Kloka föräldrar placerar sina barn i en annan bra vuxenmiljö”

I mer primitiva kulturer lever deviset, allas barn är allas barn, kvar på ett sätt som det inte gör i dagens Sverige. Där tar de vuxna ett kollektivt ansvar för att fostra de unga männen och kvinnorna.

–Ungdomarna behöver människor som är närvarande och intresserade men känslomässigt fränkopplade från konflikter och destruktiva mönster i familjen. Men det är brist på sådana människor idag.

Anders växte upp i Gubbängen. Han var första generationens förortsborn och hade en traditionell familj där mamma var hemma. När han var 15 år dog hon.

–Min pappa pratade inte om mammas död. Jag kände mig ensam och blev tuff och hård. Jag frös in en rädd, ledsen 15-åring. Det har tagit tid att tima upp. Efter att jag fyllde 50 började jag öppna upp de mjuka sidorna hos mig själv, de hade legat i träda.

Tillsammans med kompisarna i Gubbängen drack Anders sprit i stort sett varje helg och de gjorde bus, ”inga allvarliga”. Det som främst räddade honom från att hamna snett var idrotten.

–De jag växte upp med, som inte gillade idrott eller slutade tvärt, gick det dåligt för. Idrotten hade en återhållande effekt. Det gick inte att göra vad som helst dagen före en match. Jag fick min moral från idrottens värld.

Idrotten har enligt Anders fortfarande en mycket viktig roll i vårt samhälle. Det är 79 procent av killarna 61 procent av tjejerna som håller på med någon form av idrott. Den ger vuxna och ungdomar en gemensam spelyta. Föreningslivet är en möjlighet för tonåringar att hitta förebilder och träffa vuxna som ser dem.

Men samspelet mellan ungdomar och vuxna måste enligt Anders ske på ett bra sätt.

–Ofta talas det om i debatten att barn och

ungdomar behöver fasta rutiner och gränser, klara regler och att myndigheterna med kraft ska upprätthålla lag och ordning. Då jag föreläser brukar jag be åhörarna nämna två viktiga personer under sin tonårstid, en privat och en offentligt. Det är alltid samma sorts förebilder som nämns. Någon som låtit dem växa som människa. Termer som används är: trygghet, tolerans, kärlek, rättvisa och öppenhet. Min följdfråga brukar vara: ”Hur kommer det då sig att vi tror att dagens unga behöver något annat i sina liv?”

–En idrottsledare kan påverka en tonårings hela liv. Om en föräldrar inte är närvarande så väljer barnet en annan vuxen. Det kan bli kaos när en idrottsledare slutar eller om ungdomarna slås ut och inte platsar i ett lag. Då söker de en annan tillhörighet.

Extrema grupper lockar

I brist på vuxna, auktoriteter, socialt nätverk och därmed vägledning skaffar sig de unga egna värderingar från kamrater, populärkultur och reklam.

–När familjen och föräldrarna inte finns, eller när man känt utanförskap i någon form och vill ha revansch, då lockar extrema grupper. Då har nazismen en dragningskraft. Ungdomarna vill finna sin flock, säger Anders och citerar i sin bok kända diktare för att än mer sätta ord på situationen som ungdomarna befinner sig i.

*Man vill bli älskad,
i brist därpå beundrad,
i brist därpå fruktad,
i brist därpå avskydd och föraktad.
Man vill inge människorna någon slags känsla.
Själen ryser för tomrummet och vill kontakt till vad pris som helst.*

(ur boken *Doktor Glas* av Hjalmar Söderberg)

I sin berömda bok *Profeten* skriver den

libanesiska författaren Kahlil Gibran om gott och ont.

”Om det goda inom er kan jag tala, men inte om det onda. Ty vad är det onda annat än det goda som plågas av sin egen hunger och törst?

Då det goda hungrar söker det sin föda även i dunkla grottor och när det törstar dricker det till och med av skämt vatten.”

Enligt Anders behövs det vuxna som orkar ta debatten med ungdomarna, stå emot dumheterna och uppmuntra de goda idéerna. Det är viktigt att inte förnedra ungdomarna utan att visa vägen. Han tar som exempel en händelse i Sydafrika under apartheidregimen.

”Den unge, svarte mannen såg sig om i publiken på ANC-mötet och noterade att det fanns en större grupp vita i församlingen. Efter en stund begärde han ordet och sa: ‘Varför ska de vara här? De har inte gjort något gott för oss. Vi kan inte lita på vita människor i kampen!’

En spänd tystnad spred sig över lokalen. Mötesordföranden hette Albert Luthuli och var en äldre, djupt religiös man. Han tittade på den unga, arga mannen och sa lugnt: ‘Kan du berätta vilket underlag du har för denna bedömning? Hur många vita

människor känner du?’

Albert Luthuli kunde ha sagt att mötet inte accepterade rasism och slängt ut den unge mannen. Han kunde ha förlöjligt honom inför publiken, men valde istället att bestämt, men kärleksfullt, tillrättavisa honom. Han valde samtalet före konfrontationen.

I sina memoarer berättar Nelson Mandela att det kanske var den viktigaste sekunden i hans liv. Hur han utan att förnedras, tillrättavisades av en man han såg upp till. Vi slapp en förnedrad terrorist och fick istället en va 1900-talets främsta statsmän.”

Misshandel och mord

Fryshuset har en verksamhet som heter Exit. Den hjälper människor som vill lämna nazistiska organisationer. Den har sitt ursprung i den aktion som många kritiserar Anders Carlberg för.

–Vi öppnade upp lokaler för 250 skinnskallar, så att de skulle ha någonstans att vara. Det hände grejer efter ett tag, misshandel och ett mord. Vi kunde inte fortsätta med skinnskallarna i vår verksamhet på det sättet. Folk var rädda, säger Anders och påpekar att vad många kritiker glömmer är att Fryshuset rensade Gamla stan från skinn-

skallar så att den stadsdelen kunde komma på fötter igen.

–Sen måste man komma ihåg att alla framgångsrika verksamheter kantas av sönderkraschade fordon. Man får hitta nya vägar och göra på andra sätt när det inte fungerar. I efterhand kunde jag se att vi skulle ha varit mer noggranna. Vi var naiva och borde ha styrt upp verksamheten mer, i detalj, så hade de här tråkiga händelserna inte behövt inträffa.

På frågan hur han själv varit som pappa, om han funnits där för sina egna barn svarar han att han gjort alla klassiska misstag.

–Jag var en idiotälskande farsa. Man älskar sina barn, det är det som är problemet. Eftersom man gör det förväntar man sig mer av sina egna barn än av andras barn och man säger fel saker. Nu ser jag hur mina barn är likadana mot sina egna barn. Jag brukar förklara för dem att jag inte var ett dugg bättre än dem på att vara förälder, men frågar också om de vill att jag ska ge dem en kommentar eller ett förslag. Det brukar gå bra, säger Anders och skrattar.

När vi träffas är han på väg att hämta barnbarnen. ”Jag tar igen allt med dem”. Han berättar att de älskar filmer som *Sagan om ringen*, *Harry Potter* och *Star Wars*, ►►

Anders Carlberg

Namn: Anders Carlberg

Ålder: 67 år

Bor: Aspudden, Stockholm

Familj: Sambo, två barn, tre barnbarn

Intressen: Idrott, Böcker, Kulturkanalen på TV och P1 Radion

Läser: Faktalitteratur: Historia, Kultur, Religion

Om att åldras: Man kan bli klokare med åren

► precis som alla andra barn.

–I Star Wars återkommer de mytiska berättelserna. Darth Vader, den onda makten, är egentligen en förvrängning av orden Dark Father. Den goda sidan, Luke Skywalker, upptäcker tillslut att de mörka krafternas mest krigiska gestalt är hans egen far. Temat är sonens frigörelse från fadern.

Anders säger att han de senaste åren tänkt mycket på hur allting hänger ihop. Han betonar att det är viktigt att låta barnen och ungdomarna ta del av sagor, myter, berättelserna i Bibeln och mänsklighetens historia.

–Allting finns där, i mänsklighetens tusenåriga erfarenhet och historia. När den danske kyrkofadern Grundtvig på 1840-talet la fram sina idéer för pedagogiken för den kommande nordiska folkskolan fastslog han att ungdomar måste få ta till sig händelser från Bibeln, litteraturen och historien så att de ställs inför de etiska valen innan det händer i deras eget liv. I berättelsens form kan kunskapen passera hjärtat mot förståndet.

Praktisk klokhet

Dagens utbildningssystem är Anders kritisk till. Han tycker att det är för teoretiskt och fyrkantigt.

–Kunskap kan inte mätas i skrivningsresultat. Det viktiga i dagens skola, som den ser ut idag, är att kunna argumentera för något istället för att genomföra förändringen man debatterar om. Det vi behöver är mer praktiskt klokhet.

Av den anledningen är grunden i Fryshusets skola problembaserat lärande med dynamiskt lärande i projekt. Eleverna lär sig genom entreprenörskap och att samspela

med varandra.

Skolan och lärarna är viktiga för barnen och ungdomarna. En neutral arena med möjligheter om hemmet inte är en bra bas.

–Lärarna ser om barnet mår dåligt. Skolan borde därför få ökade resurser och möjligheter att arbeta med oroliga barn och ungdomar. Göra så att varje individ utvecklas.

Under en föreläsning av den ungersk-judiska nobelpristagaren i litteratur, Imre Kertész, sa denne följande: ”Eliten är avgörande. Massan följer bara det som redan gäller. Det finns bara en hake. Eliten och massan finns i varje människa. Vi måste utveckla eliten i varje människa. Utan värderingar tappar man lätt perspektivet. Vi får inte glömma att många av dem som räknades till eliten i Tyskland stödde nazismen.” ■

HUR HÖGT KAN MAN NÅ?
HUR LÅNGT FÅR MAN GÅ?

I 10 ÅR HAR VI VISAT
**UNGDOMAR
MÖJLIGHETER**
...OCH GRÄNSERNA

fralsningsarmen.se/locus
locus@fralsningsarmen.se
Telefon: 08 667 21 82

KVINNOHEMMET ROSEN AB

På Kvinnohemmet Rosen jobbar vi med en helhetssyn som grundas på många egna erfarenheter som är väl förankrade och beprövade. Vi är ett behandlingshem riktat till Våldsutsatta missbrukande kvinnor, där vi arbetar utifrån missbruk och våld som två huvudproblem. Specialanpassat program för just denna målgrupp.

Behandling enligt 12-stegsmodellen

Individuellt anpassad vårdplan
Kognitiv inriktning, Utslussboende
Relationsvecka, Anhörigvecka
Uppföljningsvecka, Eftervård

Postadress
Kvinnohemmet Rosen AB
Box 20
812 30 Storvik

Besöksadress
Kvinnohemmet Rosen
Thore Petrérgatan 31
812 30 Storvik

Besöksadress
Tel: 0290- 76 68 50
www.kvinnohemmet-rosen.com
lena.stenberg@telia.com

RFF

Riksförbundet för Förstärkt Familjehemsvård, RFF

I RFF:s förstärkta familjehemsvård får familjehemmen:

- särskilt stöd av familjehemskonsulenter tillgängliga dygnet runt och året om.
- god service, handledning, utbildning och ett tätt teamarbete mellan socialtjänst, familjehem och familjehemskonsulent.
- kvalitetssäkring av verksamheten.

Läs mer om oss och våra medlemsorganisationer: www.rff.se

Kontakta oss: info@rff.se 019-31 03 98

KRISTOFFERGÅRDEN

erbjuder en helhetslösning med träningskola och elevhemsboende enligt LSS § 9.8. Kristoffergården är en idéburen verksamhet och arbetar utifrån den antroposofiska läkepedagogiken.

Kristoffergården
153 92 Hölö
www.kristoffergarden.se

Telefon: 08 551 571 71
Mobil: 070 440 21 82
kontakt@kristoffergarden.se

Psykosocial och psykiatrisk specialistvård

i Västervik & Falla med mycket hög kvalitet och kompetens. Vi har egen specialistläkare i barn och ungdom samt vuxenpsykiatri.

20 platser delat i mindre enheter för flickor som har suicidtankar och gör sig illa. Psykoterapeutiskt arbetssätt. KPT, KBT, DBT och RIDTERAPI-modeller för att komma vidare!

Boka gärna föreläsningar och utbildningsdagar med vår specialistläkare. För placerare och övriga samarbetspartners är det helt kostnadsfritt!

Tel: 0490 - 83554 • e-post: info@egehem.com
www.egehem.com

BROMSTENSGÅRDEN UTREDNINGS- OCH AKUTHEM

MÅLGRUPP

Ca 8 – 18 platser, varav 2 platser för ensamma ungdomar.
Familjer med små och stora barn.

UPPTAGNINGSSOMRÅDE

Storstockholm samt övriga kommuner i Sverige. Bromstengården ligger i villaområdet Bromsten som är beläget i Spånga. Goda kommunikationer med buss och pendeltåg. 15 minuters resa från Stockholm C.

UTREDNINGAR MED MOTIVATIONS- OCH FÖRÄNDRINGSARBETE

Bromstengårdens specialitet är utrednings-, motivations- och förändringsarbete av den psykosociala problematiken hos familjer. Vår strävan är att belysa familjens eller ungdomens problem och resurser samt att tillsammans med föräldrar och barn initiera en förändringsprocess. Vi tillämpar ett socialt nätverksperspektiv och vi arbetar utifrån BBIC:s modell. Vid behov erbjuds såväl barn som vuxna psykologutredningar av psykologer som arbetar på konsultbasis. Varje barn erbjuds också läkarundersökning av barnläkare knutna till verksamheten. Vid behov erbjuds skolgång i samarbete med barnens hemskola. Personalgruppen består av socionomer/ socialpedagoger och behandlingsassistenter. Den skriftliga utredningen är omfattande och huvudansvaret för den har familjeutredare som arbetar dagtid.

VI GÖR ÄVEN HEMTÄGNINGSUTREDNINGAR.

AKUTA PLACERINGAR

I mån av plats tar Bromstengården också emot familjer och ungdomar i akut kris. De akuta placeringarna kan pågå under två – fyra veckor. Under den tiden arbetar vi aktivt tillsammans med beställaren för att stödja familjen/ungdomen och förbereda deras/dennes flyttning till nästa boende. Vi åtar oss att ge en skriftlig rapport om vad som hänt under den akuta placeringstiden.

BROMSTENSGÅRDEN, Cervins väg 84, 163 41 Spånga,
Telefon: 08/508 03 327 . 08/508 03 330, mobil: 076/120 33 27, 076/120 33 30.
e-mail: marianne.wandahl-leander@stockholm.se
www.bromstengarden.stockholm.se

RÖINGEGÅRDEN

- 3-stepsboende för rehabilitering
- Sysselsättning & struktur för återhämtning
- Certifierat ledningssystem med lång erfarenhet inom psykiatri

Läs gärna mer på roingegarden.se svenska vård

Box 4, 281 21 Hässleholm info@roingegarden.se Tel 0451 - 104 49

Siemens Drugs-of-Abuse Testing (DAT). Providing what matters most and the expertise to deliver gold standard performance.

Answers for life.

SIEMENS

Nyhemsgatan 40
641 51 Katrineholm
Tel 0150-135 00

Vi på Talkkullen är mycket stolta över vår kvalitetsindex vi fått av våra uppdragsgivare.

"Talkkullens starka sidor är deras kompetens att ta hand om svåra individer, de klarar det mesta"

Vård och behandling sker utifrån den enskilda individens behov och förutsättningar. Strukturerad sysselsättning och träning av sociala förmågor ger den boende en trygg bas att växa mot ett socialt anpassat meningsfullt och självständigt liv.

Detta sker med ett kognitivt förhållningssätt som inriktar sig på att förändra destruktivt eller dysfunktionellt tankemönster, för att få den boende att reflektera kring sin situation och levnadssätt.

www.talkkullen.se

Storsättra Gård HVB-hem

Verksamheten vänder sig till;

- Förälder/föräldrar med psykosociala problem och deras barn (0-15 år). SoL, LVU, 56 § Kval, kontraktsvård
- Gravida kvinnor, tonåringar och vuxna, som behöver stöd inför förlossning och första tiden därefter.
- Utredningsuppdrag, där behov finns för fortsatt uppföljning efter vistelse på utredningshem.
- Akut/skyddat boende

"Utveckling genom samspel"

Föreståndare Katinka Hemmingsson, Tel 08-512 302 22, Fax 08-512 303 50
Email info@storsattragard.se www.storsattragard.se

Beläget i Vallentuna kommun, Stockholms län

Familjebehandling sedan 1987

HÖGA KUSTEN VÅRD & OMSORG AB

Allt under samma tak...

HVB-Hem, 12 platser • Särskilt boende, 13 platser

Öppenvård och utsluslägenheter, 5 platser

Vi gör även neuropsykiatriska utredningar.

HVB-Hem/Särskilt boende för personer över 18 år.

Målgrupp:

- Psykossjukdomar • Psykiskt sjuka missbrukare • Psykogeriatriska tillstånd • Självskadebeteende • Personlighetsstörningar
- Missbruksproblematik • Neuropsykiatriska sjukdomar (ADHD, Autism, Aspberger) • Aggressionstillstånd • Utvecklingsstörningar
- Vårdkrävande patienter • Patienter som permitteras från LPT-vård • Patienter som permitteras från LRV-vård • Boende enligt SOL

Pris:

Särskilt boende ca 1400 kr/dygn. • HVB-Hem ca 1900 kr/dygn.

Kontaktuppgifter:

Gunno Zetterkvist, bitr. verksamhetschef/leg. ssk/vub psykiatri • Tel: 070-291 48 69

Niklas Nordvall, verksamhetschef • Tel: 070-203 02 94

Värvägen 4, 870 16 Ramvik • Tel: 0612-404 16 • www.hkvo.se

NYTT FÖR I ÅR!
INTERNATIONELLT SPÅR!

**PSYKISK
OHÄLSA**
SAMHÄLLETS BARN OCH UNGA

1-2 FEBRUARI 2011 | CITY CONFERENCE CENTRE | FOLKETS HUS

BOKA 2011 ÅRS VIKTIGASTE MÖTESPLATS I DIN AGENDA REDAN IDAG!

PSYKISK O-HÄLSA 2011

DETTA ÄR ÅRETS VIKTIGASTE MÖTSPLATS FÖR ALLA SOM HAR ETT YRKESMÄSSIGT INTRESSE AV ATT FÖREBYGGA PSYKISK OHÄLSA HOS SAMHÄLLETS BARN OCH UNGA.

Konferensen erbjuder spännande möten mellan olika kunskapsfält och organisationer. Här kan du välja mellan 50 olika föreläsningar under två dagar och skapa dig ett eget program efter vad du tycker är intressant. Gå in på vår hemsida för att se alla föreläsningar och välj ut vad just du vill lyssna till.

Den röda tråden för dessa två fullspäckade dagar kommer att vara preventivt satsa och långsiktigt agera!

Vad kan just jag göra/lära som arbetar inom:

- ▶ Förskola, skola, barn/skolhälsovård
- ▶ BUP
- ▶ Socialtjänsten
- ▶ Primärvården
- ▶ Beslutsfattare och politiker från kommuner, landsting och primärvård
- ▶ Internationella spåret

Boka dig och dina kollegor för att garanteras plats på önskade föreläsningar.

1 dag _____ **1.495:–**

2 dagar _____ **2.495:–**

I priserna ingår för- och eftermiddagskaffe samt lunch. Alla priser är exklusive moms.

Anmäl er på:

Telefon: 08-23 73 10

Fax: 08-23 73 05

Hemsidan: www.psyho.se

Håll ögonen öppna efter programmet som kommer inom kort. Varmt välkomna!

Arrangör:

EXPO MEDICA

I samarbete med:

 Socialstyrelsen

 **Sveriges
Kommuner
och Landsting**

 **STATENS
FOLKHÄLSOINSTITUT**

PROGRAMMET HITTAR DU PÅ WWW.PSYOH.SE

Utomhusbelysning i AJ Design

Med anledning av AJ familjens 50-års jubileum har Louis Poulsen utvecklat en utomhuslampa med Arne Jacobsens design och ljuskoncept.

Armaturen är försedd med LED. LED-ljuskällan ger

både ett bra ljus, är förhållandevis energieffektivt och inte minst har den en lång livslängd. Louis Poulsen har i AJ 50 Vägg använt den senaste LED-teknologin, då LED-ljuskällan är för 230V. AJ 50 Vägg är försedd med en LED 8W med färgtemperatur 3000K.

AJ 50 Vägg är tillverkad i gjutet aluminium och ger ett nedåtriktat ljus. Ytan är lätt strukturerad för att lättare kunna motstå vädrets påverkan.

www.louispoulsen.com

Måttbeställda skjutdörrar

Ett förvaringssystem med skjutdörrar gör att du snabbt och smidigt kan få det att se prydligt ut i ditt hem.

Med Lundbergs praktiska förvaringslösningar kan man välja mått, material och färg utifrån egna behov och med 15 års garanti på skjutdörrarna.

Gör ett personligt val mellan olika profiler och fyllningar till skjutdörrarna; allt ifrån spegel, färgat glas till folierad ek. Även garderobsinredningen kan anpassas efter rummet och olika behov. Skoställ i hallen, luftiga trådkorgar för kläder i sovrummet eller praktiska väggkorgar för badrumsartiklar.

Förvaringssystemen är lätta att montera vilket även gör det enkelt att förändra om man skulle önska det.

www.lundbergs.com

Brandsläckare med hög släckeffekt

Nu lanserar Housegard en sex kilos brandsläckare med, enligt tillverkaren, den högsta släckeffekten på marknaden. Brandsläckaren har en släckeffekt på 55A och släcker upp till 60 procent större bränder än andra släckare.

– En brandsläckare med hög släckeffekt ger större chans att kunna släcka branden. 55A är den hittills högsta släckeffekten hos sex kilos pulversläckare som finns på marknaden, säger Hans Andersson, brandingenjör på Brandskyddsföreningen och projektledare för Brandsäkert hem. Brandsläckare med släckeffekt 55A har ett pulverkoncentrat på 90 procent. Ju högre pulverkoncentration en brandsläckare har, desto bättre är släckeffekten. Övriga brandsläckare på marknaden har ett pulverkoncentrat på 40-70 procent.

www.housegard.com

Dammsugare med lång räckvidd

Bosch nya dammsugare, Bosch Free'e, har hela 15 meters räckvidd som gör att du kan komma åt det mesta av din bostad från en enda väggkontakt. Med fyra hjul, som också har 360 graders rotation, rullar Bosch Free'e lätt åt alla håll. Dammsugaren är även utrustad med en stötdämpande funktion som skyddar utsatta möbler och paneler mot förgärliga skrämor.

Bosch Free'e finns i sex olika modeller i färgerna svart, silverblå, vanilj, kungsblå och titanium.

www.bosch-home.se

Praktiskt för badrummet

Aspen lanserar ett antal innovativa nyheter för badrummet, bland annat en imfri badrumsspegel.

En värmefolie på baksidan av badrumsspeglarna aktiveras när du tänder ljuset, vilket ger en imfri spegel. För de saker som har en tendens att försvinna i badrumskåpet finns en magnetisk metallbricka på insidan av skåpet. På den kan man fästa allt från pincett till nagelsax. Ingår nu som standard i samtliga möbelsierier från Aspen.

Aspen, www.aspenbad.se

Svanenmärkt tvättmaskin

Asko lanserar en ny generation av tvättmaskiner med en unik tvätttrumma: Active Drum, som enligt tillverkaren är världens enda tvättmaskiner godkända av både Astma- och Allergiförbundet och Svanen. Tvättmaskinen har tre nya speciellt framtagna allergiprogram, förbättrad sköljförmåga och ett unikt program för rengöring av tvätttrumman. W68842 har en förbättrad sköljförmåga och tillvalet Super Rinse, speciellt framtagen för människor med extra känslig hud, sköljer upp till sju gånger för att effektivt få bort alla tvätt- och sköljmedelsrester.

www.asko.se

Socialtjänsten

placeringsjouren.se

Vi erbjuder placering i hela Sverige

Placeringsjouren erbjuder drygt 320 behandlingsplatser för ungdomar (från 13år) och vuxna av bägge kön på kvalitetssäkrade HVB, resurspersonsboenden och familjehem runtom i Sverige. Utöver dessa kan vi matcha alla Sveriges behandlingsplatser vid behov.

Vi är tillgängliga dygnet runt

När ni väljer att placera genom Placeringsjouren, så hämtar vi vid önskemål eleven oavsett var denne befinner sig i landet. Dygnet runt. Vid akutlägen tar vi emot jourplaceringar dygnet runt vid behov.

Placeringsgaranti

När ni väljer att placera genom Placeringsjouren ges en placeringsgaranti. Det betyder att vi inte ger upp på eleven. Om något går fel där eleven placerats, så erbjuder vi annan lösning inom organisationen. Om ni godkänner förslaget så står vi för transporter och allt praktiskt kring flytten av eleven. Vi garanterar ett professionellt överlämnande där all dokumentation/information om eleven tas till vara, och att eleven fortsätter att arbeta där han var. Vi börjar aldrig om från början. Och vi ger aldrig upp på våra elever.

Personligt handläggare

När ni väljer att placera via Placeringsjouren får ni en egen handläggare som följer placeringen från förfrågan, genom placeringsmatchning tills att placeringsavtal är skrivet. Er personliga handläggare på Placeringsjouren matchar er placeringsförfrågan. Ni väljer om placeringen skall matchas endast mot kvalitetssäkrade behandlingsplatser, eller mot samtliga behandlingsplatser i hela Sverige. Er handläggare återkommer sedan med tre rangordnade förslag utifrån er elevs problematik.

Kontakta oss

Ni kontaktar oss antingen genom att mejla oss eller ringa oss. Ni blir endast kontaktade av oss. Ni får ingen reklam, inga utskick eller mejl direkt från några uppdragstagare. Om ni önskar hjälper vi även till att sammanställa ett förslag/utkast till interimistisk vårdplan utifrån det underlag ni ger oss. **Oavsett om vårt arbete leder till en placering eller inte, så är servicen till fullo kostnadsfri.**

DYGNET RUNT

020-22 80 00

HVB, familjehem, jourhem, resurspersonsboende i samarbete.

Totalt över 350 behandlingsplatser i hela Sverige

www.placeringsjouren.se

Humana förvärvar Avesina äldreomsorg

Avesina äldreomsorg AB, som byggts upp och ägts av entreprenören Shori Zand, har förvärvats av Humana och får namnet Humana Omsorg. Avesina väljer att fokusera på sin vårdrelaterade verksamhet. Shori Zand sitter kvar i Humana Omsorgs styrelse.

Kunskapsbank för och om kvinnofrid

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, har lanserat en ny internetbaserad kunskapsbank om mäns våld mot kvinnor, våld i samkönade relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Webbtjänsten nås från NCKs hemsida.

Antalet dementa ökar kraftigt

Antalet svenskar med diagnosen demens kommer att öka kraftigt, från dagens 150 000 till 215 000 år 2030. Demensvården kostar idag cirka 50 miljarder kronor.

Källa: Rapport

Västkustfamiljen försatt i konkurs

Socialstyrelsen stängde i juni Västkustfamiljens behandlingshem i Marstrand på grund av allvarliga brister. Företaget driver även ett hem i Kungshamn. Nu har företaget Västkustfamiljen försatts i konkurs.

Örstens gård i konkurs

Arne Lindqvist vård AB, som driver behandlingshemmet Örstens gård i Torup, Halland, har av tingsrätten försatts i konkurs.

Simulerat äldreboende på högskola

Rekordgenerationen som nu går i pension ställer stora krav på samhällets resurser och inte minst äldreboenden. Högskolan i Skövde håller på att bygga ett simulerat äldreboende för att testa hur teknik ska kunna minska arbetsbördan. Källa: sr.se

Årets äldreboende

SPRFs förbundsstyrelse har utsett äldrebondet Säbo Distansgatan 7 i Borås till årets äldreboende.

Många LVU-flickor har sålt sex

Statens institutionsstyrelse, SIS, har frågat samtliga ungdomar som placeras på deras hem, om de har sålt sex i utbyte mot pengar, alkohol, droger eller andra tjänster. Nio procent

av flickorna och två procent av pojkarna svarar att de har sålt sex. Men få uppfattar agerandet som prostitution.

Undersökningen bygger på svar från rutinintervjuer med

intagna på SIS ungdomshem under tio år. Mörkertalet kan dock vara stort. Därför genomförs en större undersökning vilken beräknas vara klar vid årsskiftet. Källa: DN

Vinster inom vård och skola

De 15 största privata aktörerna inom vården och skolan gjorde en vinst på över två miljarder kronor på svenska skattemedel förra året. Det visar en granskning som Dagens ETC genomfört. Två miljarder motsvarar lönekostnaden för cirka 5 000 heltidsanställda sjuksköterskor.

Carema är Sveriges största privata vårdaktör. Koncernen har köpt upp flera mindre företag och vunnit en rad kontrakt de senaste åren. År 2009 fick Carema 5,4 miljarder av svenska kommuner och landsting för att bedriva vård och omsorg, och gjorde samtidigt en rörelsevinst på 315 miljoner.

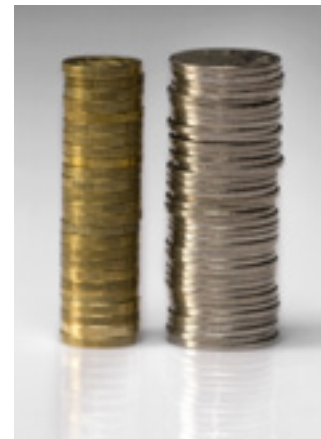
Högst vinstmarginal under

året – 9,7 procent – hade äldreomsorgskoncernen Attendo Care. Av de 3,3 skattemiljarder som Attendo fick för att bedriva omsorg gick 315 miljoner till vinst.

Sveriges största friskolekoncern, Academedia, stod för den största tillväxten och hade en omsättning på 2,1 miljarder. Vinsten låg på 181 miljoner, – nästan en fördubbling på ett år.

Vinsten för de tio största privata vårdkoncernerna och de fem största friskolekoncernerna landade på totalt 2,12 miljarder 2009 – en ökning med 500 miljoner jämfört med året innan.

Elva av de 15 största koncernerna ägs av riskkapitalbo-

lag. Många av riskkapitalbolagen utnyttjar skatteparadis för att slippa undan skatt på vinstpengarna – däribland Attendos, Caremas, Capios och Academias ägare.

Källa: ETC

Våldsamma självmordsförsök i studie

Metoden som används vid ett självmordsförsök har stor betydelse för risken att ett självmord senare fullbordas, visar en långtidsuppföljning från Karolinska Institutet.

Självmord är en av de vanligaste dödsorsakerna i åldersgruppen 15 till 44 år. Tidigare forskning har visat att personer som tidigare har försökt ta sitt liv har en kraftigt förhöjd risk att begå ett självmord.

Andra kända riskfaktorer är psykisk sjukdom och drogmissbruk. Den nya studien, som följer upp personer som genomfört självmordsförsök, är en av de första som jämför grupper som använt olika metoder vid självmordsförsöket.

Resultaten, som publiceras i

ansedda British Medical Journal (BMJ), visar att risken för fullbordat självmord är särskilt hög för personer som genomfört självmordsförsök genom hängning, dränkning, hopp från hög höjd eller med skjutvapen. Det är till exempel sex gånger vanligare med självmord efter ett hängningsförsök, och fyra gånger vanligare efter ett dränkingsförsök i jämförelse med den vanligaste metoden som är förgiftningsförsök.

Forskarna upptäckte också att risken var särskilt stor redan under den första tiden efter ett hängningsförsök, samt att samma metod ofta användes vid självmordsförsöket och det slutliga självmordet.

– Resultaten kan vara till hjälp i den akuta riskbedömningen efter självmordsförsök. Flera faktorer är viktiga som den psykiska sjukdomen och den suicidala avsikt man har, men det är alltså viktigt att också väga in om man använt en våldsam metod när man bedömer risken på kort och lång sikt, säger professor Bo Runeson som har arbetat med studien.

Studien inkluderar nästan 50 000 personer som vårdats på sjukhus efter ett självmordsförsök under perioden 1973 till 1982. Under uppföljningstiden, som varade fram till 2003, begick tolv procent av studiegruppen, eller 5 740 personer, självmord.

Lövstagården

HVB-hem för psykiskt funktionshindrade

Lövstagården är naturskönt beläget i Lövstabruk i norduppland, med närhet till natur och hav. Det är även nära till både Uppsala och Gävle. Lövstagården består av 8 lägenheter samt 3 utslussningslägenheter.

Vår verksamhet inriktar sig till psykiskt funktionshindrade med olika psykiska svårigheter (även de som är dömda till öppen psykiatrisk tvångsvård enligt § 3B och 3A) så som anpassningssvårigheter, av tidigare erfarenhet vet vi att de boende med dessa problem mår bra av en strukturerad tillvaro som innehåller någon form av daglig sysselsättning.

En grundläggande pedagogisk uppgift är att ge kunskaper i vardagslivets grunder, så som att sköta hygien, att hantera egen ekonomi eller att fungera i samhället utan att ta till hot, våld eller missbruk.

Vi har en helhetssyn på våra boende och behandlar var och en utifrån den enskilda individen. Målet för våra boende är att de ska utvecklas till mer självständiga individer och att de på sikt ska kunna flytta till ett eget boende, eventuellt med fortsatt stöd och hjälp av oss.

Ni är varmt välkomna att ringa eller besöka oss

Tel: 0294-311 03, Fax: 0294-311 51, Mobil: 070-60 58 064,
kontakt@strukturen.se Adress: Gläntan 7, 819 66 Lövstabruk,
www.strukturen.se

Först kläcktes idén att **dokumentera** över internet

sedan föddes vår nya produktidé:

**kvalitetssäkra journal,
dokument och uppföljning**

Våra över 90 nöjda kunder finns inom

**HVB, LSS, familjehem, IFO,
personlig assistans, äldreomsorg**

www.isoxxvb.se

Nectar Systems AB, 0451-89300

Baggium Vård & Behandling - En-hel vårdkedja

Baggium Vård & Behandling erbjuder en hel vårdkedja där vi kan möta den ungas behov för en individuell lösning. Vi erbjuder konsulentstödda familjehem och små hemlika HVB-enheter i både lantlig- och stadsmiljö, med möjlighet till utslussning till eget boende. I 18 år har vi arbetat med att skapa goda behandlingsalternativ i Västra och Södra Sverige. Vi erbjuder centrala resurser med bl.a. legitimerade psykologer och en integrerad skolverksamhet. Vår behandlingsspersonal är utbildad i BBIC. Vi har ramavtal med 70 svenska kommuner.

Våra tjänster:

- HVB-hem
- Familjehem
- Öppenvård
- Eftervård
- Resursskolor
- Psykologienhet

Målgrupper:

- Invandrarungdomar i riskzonen
- Ensamkommande flyktingbarn & ungdomar 12-20 år.
- Vård & Behandling av flickor och pojkar 12-22 år.
- Placeringar enligt SoL och LVU.

BAGGIUM VÅRD & BEHANDLING AB

För mer information om våra enheter och tjänster besök:

www.baggiumvob.se

www.baggiumvob.se

Demensförbundet polisanmäler Piteå

Demensförbundet har lämnat in en polisanmälan mot Piteå kommun med anledning av missförhållanden på Öjagårdens demensboende.

Närpsykiatri Enköping tar över öppenvård

Det blir Närpsykiatri i Enköping AB som tar över den psykiatriska öppenvården i Norduppland. Närpsykiatri i Enköping AB driver idag psykiatrisk öppenvård i Enköping.

Öronmärkta pengar till BUP i Skåne

Region Skåne når inte de nationella målen för barn och unga med psykisk ohälsa. Därför har regionstyrelsen beslutat att barn- och ungdomspsykiatri i Skåne får tio öronmärkta miljoner för att få ner väntetiderna. *Källa: hd.se*

Nytt kunskapscenter för neuropsykiatri

Karolinska institutet har öppnat Sveriges första kompetenscentrum för forskning, utveckling och undervisning inom kognitiva funktionsnedsättningar. Fokus ligger på neuropsykiatriska eller neurologiska tillstånd som till exempel autismspektrumstörningar och ADHD.

Mariagården i Vadstena invigd

Behandlingshemmet Mariagården i Vadstena är ett samarbete mellan Linköpings stadsmission och Kriminalvården och utgör sista anhalten i en vårdkedja med klosterinriktning. Hit kan långtidsdomda män söka sig i slutet av sin verkställighet.

Friab köper Bergerska

Landstinget i Hallands gamla konvalecenthem, Bergerska sjukhemmet, köps av Friab. Anläggningen ska användas för någon form av behandlingsverksamhet. *Källa: hn.se*

Lokatten får bli HVB

Ljusdals kommuns bygg- nämnd godkänner att Lokatten i Los, som ägs av D&G AB, får bli behandlingshem.

Tjejjouren.se svämmar över – Succé!

“Hur rakar man fittan och gör bröstet större?” Det undrar ofta de unga tjejerna som vänder sig till frågelådan på Tjejjouren.se. Idag fyller sidan ett halvår och tjejjourerna är överväldigade av det höga trycket.

Tjejjourernas portal har funnits i exakt ett halvår. Ingen kunde ana vilken succé den skulle bli. Hittills har sidan haft över 100 000 unika besökare och frågelådan svämmar över av frågor, nästan 1 500 har trillat in sedan lanseringen. Dessutom vänder sig fler tjejer direkt till tjejjourerna runt om i landet.

– Det märks verkligen att vi har nått ut och att vi behövs. Vi har också lyckats sänka tröskeln för vad unga vill och vågar kontakta oss om. Det är viktigt att ingen fråga känns för stor eller för liten, säger Carin Göransson, projektledare.

”Om en kille är omskuren kan han runka då?”

Tjejerna som vänder sig till sidans frågelåda har oftast frågor om kroppen, sex och kärlek. Många mår dåligt på olika sätt

keln för vad unga vill och vågar kontakta oss om. Det är viktigt att ingen fråga känns för stor eller för liten, säger Carin Göransson, projektledare.

och berättar om ådstörningar, övergrepp och mobbning. Bland kroppsfrågorna är det allra vanligaste att tjejerna undrar hur de ska gå till väga när de rakar fittan och hur de ska få sina bröst att bli större. Ofta är frågeställarna bara 13 år gamla.

– Skönhetspressen och normalitetshetsen sträcker sig ända innanför trosorna och skapar en enorm oro hos många. Det handlar inte bara om tonårsgrubbel utan om skadliga normer och stora jämställdhetsproblem, säger Carin Göransson.

Läs frågor och svar som publicerats här: <http://www.tjejjouren.se/publicerade-svar-41>

Ungdomshem behöver inspekteras

Inspektionerna av landets ungdomshem borde bli fler, det anser Arbetsmiljöverket efter att ha gjort en riktad insats med anledning av när en behandlingsassistent knivdödades i Malmö för två år sedan.

Sedan dess har Arbetsmiljöverket i Skåne besökt ett 50-tal

behandlingshem där en del visat upp liknande brister.

Den vanligaste bristen är att verksamheterna inte har fullständiga riskbedömningar när det gäller hot och våld kring ensamarbete, till exempel vid utflykter.

Totalt sett har anmälningar

om allvarliga tillbud varken ökat eller minskat bland landets omkring 600 ungdomshem i olika regi.

Under de senaste åtta åren har Arbetsmiljöverket prioriterat och besökt och inspekterat drygt 200 av de 600 hemmen.

Källa: sr.se

Föräldrarna känner en konstant press

En ny enkät från RBU, Riksförbundet för Rörelsehinderade Barn och Ungdomar visar på brister i samhällets stöd till familjer som har barn med funktionsnedsättning.

Varannan familj anser att samhällets stöd har försämrats de senaste åren. När en liknande undersökning genomfördes för två år sedan svarade var tredje att man upplevde försämringar.

– Undersökningen bekräftar tyvärr den bild vi har av familjernas situation, säger Henrik Petrén som är förbundsjurist på RBU. Många familjer upplever en konstant press av

att inte räkna till och att insatser ifrågasätts. Ett exempel är de senaste årens hårdare bedömningar av rätten till personlig assistans, men också bristande resurser i skolan och dålig samordning av insatser.

Ett stort problem är att stödinsatserna är splittrade på många olika huvudmän. RBU:s medlemsfamiljer har i genomsnitt kontakt med sju olika personer angående barnets funktionsnedsättning. RBU vill att varje familj ska ha rätt till en koordinator som man alltid kan vända sig till och som samordnar övriga kontakter.

532 medlemsfamiljer i RBU

svarade på frågan: Vad är din uppfattning om utvecklingen av samhällets totala stöd till familjer som har barn med funktionsnedsättning de senaste åren?

- 9,5 procent svarade att samhällets stöd har förbättrats.
- 41,1 procent svarade att samhällets stöd är oförändrat.
- 49,4 procent svarade att samhällets stöd har försämrats.

RBU:s medlemsundersökning genomfördes under våren 2010. Enkäter sändes ut till 1 273 medlemsfamiljer med barn i åldern sju till 19 år. Totalt inkom 532 svar under den relativt korta svarsperioden.

Varsam tolvstegsbehandling med fokus på den terapeutiska samarbetsrelationen.

Neuropsykiatrisk utredning och kvalificerad behandling för män med ADHD och missbruk i en liten, engagerad och trygg grupp.

Unik vårdgaranti och förstärkt eftervård

Kraftaverk erbjuder utbildningen
"Effektivare arbete i grupp"

KraftAverk
www.kraftaverk.se www.gestalt.is

Särskilda behov - individuella lösningar

Villan: Barn och familjer, 0-12 år.

Prästgården: Tjejer, 12-18 år.

Förstärkta familjehem

Öppenvård

Akuta placeringar, Utredningsplaceringar (BBIC)
& Behandlingsplaceringar.

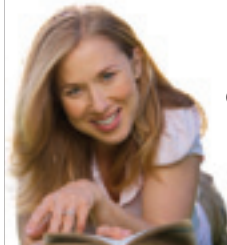
Villan

akut- och utredningshem

Tel. 0563-120 30 (vxl)
www.villautredning.se

Bli SamtalsTerapeut!

Contar bedriver kognitiv grundläggande psykoterapiutbildning med specialkompetens i familjeterapi, anhörigfrågor eller beroendefrågor. Kursstart i feb/mars 2011.

Läs mer på
www.contar.se
eller ring 08-462 98 14

CONTAR
Väx med oss

Tallgården Hultsfred byter namn!

Eden 12-steg
Sydsvenska Hälsogruppen

Eden 12-steg – som ingår i Sydsvenska Hälsogruppen – arbetar som namnet antyder, med 12-stegs baserad missbrukarvård och terapi. Vår primära målgrupp är män och kvinnor från 18 år och uppåt med alkohol-, narkotika-, kriminalitet-, spel- och/eller läkemedelsproblematik. Behandlingen ger förutsättningar för att leva ett nyktert och drogfritt liv med hög kvalitet.

Med namnbytet vill vi tydliggöra vårt erbjudande och vår behandlingsfilosofi: samma innehåll som tidigare, men med ett nytt ansikte utåt.

Läs mera om oss och SHG på www.eden12-steg.se

Östra Långgatan 10 • 577 91 Hultsfred • Tel: 0495-153 70 info@eden12-steg.se

Vill du ge din LSS-verksamhet en stabilare arbetsituation

via ökad arbetslust och tryggare yrkesroll
hos ledare och medarbetare?

Kontakta Annette Högnäs
pedagog och handledare

med lång erfarenhet som medarbetare,
ledare och utbildare inom LSS

www.ahinteger.se | annette@work.utfors.se | 08-717 77 47

Familjebehandling och sega enbuskar

Arabo Familjebehandling arbetar med människor som vill växa. Växa inför sig själva men framförallt inför sina barn. Det handlar om hårt arbete. Men också om små vardagliga glädjestunder på vägen mot ett nytt positivt sätt att hantera tillvaron. Vi utgår ifrån att alla har förmågan att förändra sina liv. I varje människa bor en enbuske.

Vill du veta mer om Arabo och vår enkla enbusksfilosofi?
Besök då vår webbplats www.arabo.se eller ring till
Föreståndare Pär Gunnar Jäghagen på tel. 0470-808 40 alt.
070-595 76 22.

Arabo Familjebehandling

Plogvägen 103

352 23 Växjö

Telefon 0470-808 40

Telefax 0470-831 24

E-post: info@arabo.se

<http://www.arabo.se>

 Arabo
FAMILJEBEHANDLING

Polis vill ha paragraf 12-hem på Gotland

Enligt Radio Gotland vill gotlandspolisen att ön ska ha ett paragraf 12-hem för LVU. Detta på grund av att ungdomar som polisen idag hämtar på olika hem på ön måste skickas till fastlandet.

Övervakningskameror inom hemtjänsten

Hemtjänsten i Backa i Göteborg har monterat upp övervakningskameror hemma hos några av sina brukare. I stället för att göra ett sent hembesök tittar personalen till vårdtagarna genom kameran, som oftast är riktad mot sängen. Kameraövervakningen är ett pilotprojekt som ska utvärderas senare i höst. Källa: sr.se

Utbildning för färre självmord

Regeringen satsar fem miljoner kronor på en pilotstudie för att förebygga självmord. Pengarna går bland annat till att utbilda personal inom socialtjänst, äldreomsorg och skola. Det är Nationell prevention av suicid och psykisk ohälsa, NASP, vid Karolinska institutet som ska genomföra pilotstudien. Sammanlagt 2 000 personer ska utbildas.

Inga fler självskadepatienter i Sundsvall

Efter kritiken från Socialstyrelsen slutar rättspsykiatriska kliniken i Sundsvall med att vårda så kallade självskadepatienter. Kliniken har bland annat klandrats för att ha använt tvångs/skyddshandskar som vårdmetod.

VH Assistans tar över på Östermalm

VH Assistans blir efter avslutad upphandling ny utförare av personlig assistans i kommunal regi på Östermalm.

Elbilar i hemtjänsten

Hemtjänsten i Karlstad får elbilar. Sedan tidigare har man gott om cyklar. Kommunen satsar medvetet för att bli fri fossila bränslen. Totalt är tre elbilar beställda för att användas i Vålberg, Edsvalla, Gruvlyckan och Våxnäs. Källa: P4

Snabb privatiseringen senaste åren

Kommunerna låter i allt större utsträckning privata företag ta över driften av skolor, äldreomsorg, missbrukarvård, underhåll av gator med mera. Förändringen sedan förra valet

är tydlig: I fjol köpte kommunerna verksamhet för 80 miljarder kronor, varav drygt 64 miljarder från privata företag, stiftelser eller föreningar. Det är en ökning med nästan 40 pro-

cent sedan 2006.

I genomsnitt går drygt 17 procent av kommunernas driftskostnaderna till entreprenader. 2006 var andelen 13 procent.

Källa: Sktf-tidningen

Agera tidigt vid tonårings depression

Det är viktigt att se och agera tidigt när tonåringar blir deprimerade.

Anne-Liis von Knorring, professor i barn- och ungdomspsykiatri vid Uppsala universitet har undersökt hur deprimerade 16 till 17-åringar mår som vuxna. Det visade sig att de löper risk att bli sjuka igen, särskilt om depressionerna var långvariga, mer än ett år, och återkommande. De riskerar också att utveckla hjärt-kärlsjukdomar och ateroskleros, redan i 30-årsåldern syns sådana förändringar. Den psykiska ohälsan får även soci-

ala konsekvenser i form av mer skilsmässor och misshandel.

– Detta understryker vikten av att se och agera tidigt. I dag finns ganska många möjligheter att hjälpa i form av terapi

och mediciner, säger Anne-Liis von Knorring.

Det kan vara svårt att upptäcka att en tonåring är deprimerad. Många håller masken och ler eller är snarare irriterade och snäsiga i stället för ledsna. Som skolsköterska eller barnsjuksköterska på ungdomsmottagningen får man i stället leta efter signaler som att det går sämre i skolan eller att eleven ofta kommer med den ena kroppsliga krämpan efter den andra som magont och huvudvärk. Det kan också röra sig om koncentrationsproblem och trötthet.

Nya rön om psykiskt sjuka och våld

Bipolär eller manodepressiv sjukdom ökar inte risken att begå våldsbrott.

Kriminalvårdens forskare Martin Grann och Niklas Långström har tillsammans med forskare från Karolinska Institutet och Oxfords universitet studerat om bipolär eller manodepressiv sjukdom ökar risken att begå våldsbrott.

Resultaten visar att personer med denna sjukdom är obetydligt mer våldsamma än människor i allmänhet såvida det inte finns ett samtidigt missbruk av alkohol eller droger. Studien har fått stort internationellt genomslag

– I en tidigare studie fann vi att personer med schizofreni, en annan allvarlig psykisk sjukdom, var obetydligt mer våldsamma än människor i allmänhet. Under förutsättning

att inget missbruk förekom. Nu finner vi alltså att inte heller personer med bipolär sjukdom utan missbruk är mer våldsamma än personer utan denna störning, säger professor Niklas Långström, chef för Kriminalvårdens forsknings- och utvecklingsenhet i Stockholm samt Centrum för Våldsprevention vid Karolinska institutet.

Bland personer med bipolär sjukdom och missbruk hade 21 procent senare dömts för våldsbrott jämfört med fem procent av dem med bipolär sjukdom utan missbruk. I normalbefolkningen hade fyra procent dömts för våldsbrott. Skillnaderna kvarstod när forskarna tog hänsyn till ålder, kön, invandrarbakgrund, socioekonomisk position och typ av bipolär sjukdom.

– Den här studien bekräftar att det är samtidigt missbruk av alkohol och droger som ligger bakom våldsbrotten snarare än den psykiska sjukdomen i sig. Precis på samma sätt som hos psykiskt friska är alkohol och droger den viktiga faktorn när det handlar om våldsbrott. I normalfall döms personer med bipolär störning till rättspsykiatrisk vård, säger Martin Grann, forsknings- och utvecklingschef vid Kriminalvården.

Studien presenteras i tidskriften Archives of General Psychiatry och är den hittills största inom området. Våldsbrottsligheten bland drygt 3 700 personer som vårdats på sjukhus i Sverige med bipolär sjukdom någon gång under perioden 1973 till 2004 och 37 000 personer ur den allmänna befolkningen jämfördes.

BRIZAD
BEHANDLINGSKONSULT AB www.brizad.se

Kraftigt förstärkt familjehemsvård

- Konsultstöd med 24-timmars jour
- Egen psykiatriker
- Tillgång till psykolog, terapeut
- En familjehemsförälder hemma på heltid
- Undviker dubbelplaceringar
- Akutplaceringar
- Utredningar

Vi finns etablerade i stora delar av Sverige.

Kontakta oss så berättar vi mer!
Christina Kråke 070-837 19 01
christina.krake@brizad.se

Lena Maria Grandin 070-837 21 78
lenamaria.grandin@brizad.se

Kontoret, 0650-59 53 22 (kl. 08.00-17.00)

BN Support
Psykiatrisk behandlingscenter AB

Vi erbjuder Kvalificerad Familjehemsbehandling.

BN support bedriver kvalificerad behandling med bestående effekt för personer med samsjuklighet/dubbeldiagnos.

Navet i vår verksamhet är en jagstrukturerande, personlighetsutvecklande metod. Vi arbetar kontinuerligt med utbildning, handledning, metod- och kompetensutveckling och följer aktuell forskning inom vårt område. Vårt team består av behandlingskonsult, leg psykoterapeut, gruppsykoanalytiker, psykiater, beteendevetare/fil dr, socionom, handledare, kriminolog.

Rosenlunds sjukhus, Stockholm Telefon: 08 - 640 06 04
E-post: info@bn-support.com

Ekebylund/Östfora behandlingshem

För kvinnor och män med missbruksproblem

Ekebylund har

- utredning
- kvinnoprogram
- individuell behandling
- återfallsprevention
- motiverande samtal

Östfora har

- fysisk rehabilitering
- individuell behandling
- CRA
- återfallsprevention
- motiverande samtal

Ekebylund/Östfora behandlingshem
Skånela
195 96 Rosersberg 740 21 Järlåsa
Tel 08-594 306 00 Tel 018-564 500

Statens
institutions
styrelse SiS

STIFTELSEN BARNENS DAG

Vi kan kollo!

Stiftelsen Barnens Dag har stor erfarenhet av att utifrån uppdrag arrangera, starta och driva olika sorters kollo året runt. Till Barnens Ö och Fiskeboda kommer därför cirka 3000 kollodeltagare varje år. Vi fixar ert kollo!

Sommarkollo Lss-kollo Helgkollo

Riktigt kollo är kul, bra och viktigt. stbd.se

Grödbygården
ett behandlingshem för föräldrar och barn

Alla vill vi utvecklas, men helst utan att behöva ändra oss. Förändring väcker motstånd och dessa krafter behöver för "våra" familjer härbärgas inom den fasta ram en god institution utgör.

Vi har arbetat med familjer sedan 1990 och har utvecklat en organisation som är lämplig för vår målgrupp. Nu tar vi även emot ensamma barn 3-13 år.

Psykoterapi (bild-, lek och parterapi) integreras i den jag-stärkande miljöterapi med mer pedagogiska metoder (Marte-Meo, Cap och ART).

Grundläggande variabler som åtgärdernas intensitet, frekvens och timing är en kompetens utöver metodnivån, som är avgörande för behandlingsresultatet. Organisationen är terapeut.

Familjerna bor skyddat i egna lägenheter i våra hus här på landet i Grödbygården utanför Bromölla, nära Blekingegränsen.

Vi erbjuder

- + Behandling
- + Utredning
- + Akutplacering
- + Mellanvård

Vi är autonoma och behöver inte underordna oss någon koncernledning.

Huvudman: Annika och Lennart Olsson
Plats för 8 familjer och 4 ensamma barn
Telefon: 0456 - 229 41
E-post: annika.lennart@grodbygarden.se

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

Besök vår hemsida för mer information www.grodbygarden.se

Attendo bygger lägenheter i Uppsala

Vård- och omsorgsföretaget Attendo Care har tecknat avtal med Uppsala kommun om att bygga 80 lägenheter med inriktning demens och omvårdnad. Byggandet startar redan i september och beräknas bli klart i början av 2012.

Ny hemsida för "glömda barn" och unga

Hemsidan molnhopp.nu innehåller faktatexter om olika psykiska sjukdomar och symptom samt intervjuer om hur det är att ha en närstående med psykiska problem. Hemsidan molnhopp.nu har tagits fram inom PS Young Support som är knutet till Vårdalinstitutet, Göteborgs och Lunds universitet, Västra Götalandsregionen och Region Skåne. Det är en mötesplats där man kan utbyta tankar, känslor och lämna förslag till redaktionen. Det går också att ställa frågor till medicinskt utbildad personal och få råd och stöd.

Kritik mot Attendo

Socialstyrelsen riktar skarp kritik mot vårdbolaget Attendo Care med anledning av att en psykiskt sjuk person frös ihjäl på ett hem för funktionshindrade, detta trots att lagen kräver tillsyn dygnet runt.

Region Skåne satsar på KBT på nätet

Region Skåne avsätter en miljon kronor till uppbyggnaden av en internetplattform för kognitiv beteendeterapi. Resultaten för den hittills småskaliga verksamheten är goda och effektiva ur kostnadssynpunkt.

Källa: hd.se

Nytt HVB i Boden

Fabian Lindesjös företag Ut-slussen Vård AB öppnar nytt behandlingshem i Boden.

Sexuellt våld i krig

Ett forskningsprojekt om flyktingars erfarenheter av sexualiserat våld och deras behov av vård har nu fått drygt en miljon kronor i stöd av Brottsofferfonden. Projektet drivs av Högskolan i Dalarna, i samarbete med bland annat Röda Korset, CKF Dalarna.

Bemanning viktig faktor vid omsorg

När personalen på boenden för personer med demenssjukdom inte räcker till, vad händer? Personalen hinner inte alltid hjälpa de äldre att gå på toaletten eller ge de äldre det stöd de behöver vid måltiderna. Bristande uppmärksamhet och begränsad eller ingen tid för gemensamma aktiviteter är ytterligare följder av underbemanning. Vad personalen hinner med är de mest basala behoven hos de äldre. Det framkommer i en studie som Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum nyligen har gjort.

Det finns tydliga och bra kvalitetskrav och riktlinjer på hur vardagen ska vara i ett gruppboende för personer med demenssjukdom.

– Men finns det inte tillräckligt med personal så går det inte att leva upp till detta. Längre har man sagt att det varken går eller är lämpligt att säga vilken bemanning det bör vara. Vi har med vår studie visat både

att det går att beräkna, och att det i högsta grad är nödvändigt att beskriva vilken bemanning som behövs, säger Sven Erik Wånell, chef för Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, som tillsammans med professor Mats Thorslund ansvarar för studien om lämplig bemanning i gruppboenden för personer med demenssjukdom. Sven Erik Wånell fortsätter:

– Rapporten redovisar en strukturerad modell för att beräkna vilken bemanning som behövs givet att vissa kvalitetskrav ska uppfyllas, och att gruppboendet har en viss utformning och storlek. Detta som ett första steg mot att kunna utarbeta ett nationellt beställarstöd för kommunerna.

Med "lämplig bemanning" menas den personalstyrka som krävs för att ge en vård och omsorg med god kvalitet enligt de lagar, förordningar, riktlinjer och politiska beslut som gäller, och som samtidigt bedöms

som kostnadseffektiv. För ett gruppboende med nio personer med demenssjukdom behövs enligt rapporten en dygnsvis bemanning på 1,1 anställning per boende, inräknat undersköterskor/vårdbiträden och sjuksköterska. Har man inte den bemanningen så klarar personalen bara de mest grundläggande behoven, som personlig hygien och att den äldre får mat.

Rapportförfattarna framhåller att man måste anpassa personalstyrkan till lokala förhållanden. För att bemanna enligt den nivå som rapporten visar på måste två gruppboenden kunna dela nattpersonal med en annan boendenhet. Om det inte är möjligt krävs en högre bemanning. Samma sak gäller om personalen inte har adekvat utbildning.

(Rapporten: Lämplig bemanning i boende särskilt avsedd för personer med demenssjukdom)

Positiva resultat för Unga KRIS

I januari 2006 starade Unga KRIS sin verksamhet. Den har drivits i projektform med stöd av Allmänna Arvsfonden fram tills den 31 mars 2010 då Unga KRIS bildade en egen ungdomsorganisation.

Projektet har följts av två forskare, Philip Lalander vid Växjö universitet och Kari Jess vid Mälardalens högskola.

Philip Lalanders studie visar att ungdomarna generellt upplever insatsen som mycket viktig och av stor betydelse för deras motivation och ambition att leva ett liv utan kriminalitet och missbruk.

Intervjuer visar hur ungdomarnas identiteter förändrats och blivit mer anpassade till att leva ett mer integrerat liv utan stöd från myndigheter.

Både de unga och de vuxna

ledarna har upplevt att deras liv blivit mer meningsfullt och att de blivit känslomässigt mer stabila och mer ansvarstagande. De menar att Unga KRIS har haft en stark och positiv betydelse för dem.

Kari Jess har försökt mäta samhällsnyttan med projektet genom att ställa kostnaden för det mot en sannolik kostnad för ungdomarna i projektet om de fortsatt sin kriminella bana.

Resultatet visar att varje hjälpt ungdom i Unga KRIS genererar en samhällsekonomisk vinst på drygt 3,5 miljon kronor i genomsnitt. Kari Jess konstaterar samtidigt att det samhällsekonomiska resultatet kan variera mycket: En Unga KRIS-medlem som tar kontroll över sitt liv, slutar med kriminalitet och missbruk

och börjar arbeta genererar en samhällsekonomisk vinst på drygt fem och en halv miljon kronor. Om tiden i Unga KRIS leder tillbaka till missbruk och kriminalitet blir den samhällsekonomiska förlusten istället cirka tre miljoner kronor. Men dessa är endast räkneexempel. Studien kan inte vi säga mycket om den långsiktiga utvecklingen för ungdomarna. Sammanfattningsvis konstaterar Kari Jess att, trots osäkerheten i statistiken, att resultaten visar på en relativt hög samhällsekonomisk vinst per deltagare, men att vinsten inte på något sätt är osannolikt hög jämfört med annan forskning och andra studier. Varje krona allmänna arvsfonden investerat i Unga KRIS har gett 85 kronor tillbaka.

Lediga platser till sommaren på träningsboende för unga (15-23 år) med Asperger syndrom/HFA. Gäller Odlargränd, Kil och Tutemo, Hagfors.

Målet är att få egna redskap i vardagen för att klara eget boende med sysselsättning o meningsfull fritid. Vi arbetar med förtydligande pedagogik, ART och ett förhållningssätt anpassat till rubricerad grupp. Skola/praktik ordnas individuellt.

Kontakta: Autismkonsult Magnusson Lind AB, 0554/ 68 94 53, info@autismkonsult.se

www.autismkonsult.se

Sjöboda Gård AB

erbjuder boende för personkrets 1, LSS samt neuropsykiatriska funktionshinder inom SoL. Tillstånd finns för; LSS verksamhet, samt Hälso-och Sjukvård. Tillstånd för HVB är under handläggning.

Vi erbjuder fräscha lägenheter i naturskön miljö med stor tillgång till rekreation och rehabilitering. Vi arbetar utifrån forskningsbaserade metoder, TEACCH och Marte Meo på miljöterapeutisk grund. Vi kommer också på sikt att kunna erbjuda KBT inriktning om behov finns för detta.

Vi sätter stor vikt vid kvalitativ kompetens hos våra medarbetare och har bemanning dygnet runt till stöd för våra boende.

Intresserad av att veta mer?

Ring Susanne Mulder, VD/Föreståndare
tel 0151-129 40 eller 0708-636472

DAVSJÖ VÅRD AB

Davsjö Öppenvård

Multisystemisk behandlingsmodell på hemmaplan (eller familjehem) med dygnet runt beredskap. Skräddarsydda insatser efter behov.

- Handledning-familjehem, socialtjänst, vårdboenden.
- Utbildning-ledande forskare inom aktuella ämnen.
 - Utredning-anknytningsprofilering, neuropsykiatriska utredningar.
- Öppenvården är en del av en vårdkedja med HVB, skola och träningsboenden.

Daniel Oja daniel.oja@davsjo.se 0708/800852
Lennart Davidsson lennart@davsjo.se 0733/210777
www.davsjo.se 0415/15099

NY KURSKATALOG

Vi erbjuder prisvärd yrkesrelaterad kompetensutveckling

ART-INSTRUKTÖRSUTBILDNING

- Diplomerad sjudagarsutbildning
- Genomgång av Arnold P Goldsteins Prepareprogram

UTVECKLINGSPSYKOLOGI 7,5 hp

- Kursen är en högskolekurs och motsvarar 7,5 högskolepoäng. Kursstart vt 2011
- Kursen ges i samarbete med Institutionen för psykologi vid Uppsala universitet

FORSKARE BERÄTTAR OM...

- ADHD, KBT och Aspergers syndrom, forskning kring tonårshjärnan samt traumaeffekter hos barn
- Föreläsningsserie med forskare från Institutionen för psykologi vid Uppsala universitet

KBT – VARFÖR GÖR DU SOM DU GÖR?

- Föreläsningar av universitetslektor Åke Pålshammar och doktorand Tobias Lundgren

Ny kurskatalog finns på vår hemsida

Kontakta oss gärna med frågor.
Kontakt: 018 - 13 33 54
utbildning@artinstitutet.se
www.artinstitutet.se

**När din grupp behöver handledning eller utbildning.
Då finns vi med mångårig erfarenhet!**

Vi erbjuder handledning för arbetsgrupper och familjehem samt utbildning för personal.

Även metodhandledning för fördjupning av kunskaperna i praktisk användning av BBIC.

Har du hög belastning av ärenden som rör barn och familjer?

Då är vi tjänsteföretaget som hjälper dig med en utredning eller med handläggning!

**EWERT
SOCIALKONSULT AB**

Honnörsgatan 12, 352 36 Växjö
Telefon; 0470-74 93 93, Mobil; 073 074 46 67
ewert@socialkonsult.se, www.socialkonsult.se

Hur ska vi hitta barnen?

Text: Kerstin Karell Foto: Martin Naclér

Det var ett stort intresse för socialdepartementets och Socialstyrelsens konferens Barn och unga i familjer med missbruk, och hörsalen i Folkets Hus i Stockholm var fullsatt. Den stora frågan var: Hur ska vi hitta barnen? De barn som har föräldrar som missbrukar, är psykisk sjuka eller där en part sitter i fängelse.

Ä

ldre- och folkhälsominister Maria Larsson konstaterade i sin inledning att signalerna de skickar ut är subtila men att barnen är beroende av oss vuxna.

Hon konstaterade att det finns ett växande intresse i landets kommuner för olika for-

mer av stödverksamhet för de "glömda" barnen och att hon allt mer sällan hör kommentarer som: "De finns inte i vår kommun". För finns gör de. Enligt en uppskattning är det cirka 400 000 barn i Sverige som lever med minst en förälder som missbrukar eller, och har psykiska problem. Maria Larsson talade om att det tar tid

att bygga upp en verksamhet och att det behövs mer och bättre samarbete mellan olika instanser, så som polis och skola. Styrande behöver kartlägga om och vad det finns för hinder för samarbete, om det är organisatoriskt och, eller lagmässigt, så att nödvändiga förändringar kan göras. ■

Maximera chanser att lyckas så minskar risken för missbruk

Hög begåvning är en skyddsfaktor för ett barn som växer upp med föräldrar som missbrukar eller har psykisk sjukdom. Låg begåvning är en riskfaktor. Men ett barn utvecklar inte ett missbruk på grund av en riskfaktor utan kombinationen och tyngden av flera.

Text: Kerstin Karell Foto: Martin Nauclér

Anders Tengström, psykolog och forskningsledare vid FORUM (Forskningscentrum för psykosocial hälsa vid Maria Ungdom) och Karolinska institutet föreläste under konferensen om faktorer som påverkar barns utveckling i familjer med missbruk.

Forskning utifrån ungdomar som kommer till Maria Ungdom i Stockholm visar att barn i familjer med missbruk löper större risk att själva utveckla missbruk än de som växer upp i familjer utan missbruk. I en familj där båda föräldrarna missbrukar så har cirka 80 till 85 procent av ungdomarna själva ett missbruk och där en förälder missbrukar är siffran 50 procent.

Men endast missbruk i familjen är inte svar på varför en ungdom utvecklar ett missbruk. I en familj där ingen av föräldrarna missbrukar är det 35 procent av ungdomarna som har ett alkoholmissbruk.

– Att en person utvecklar ett missbruk eller inte beror aldrig på en enda grej, allt hänger ihop, även om det inte ser ut så när man presenterar forskning, sa Anders Tengström.

För att förstå varför missbrukande föräldrar är en riskfaktor för barnen behöver vi förstå varför föräldrarna blir missbrukare.

Tvillingstudier visar att alkoholberoende till mellan 50 och 60 procent beror på en genetisk sårbarhet. Övrig procent är sociala faktorer.

En stor riskgrupp för att utveckla missbruk är personer med ett antisocialt beteende.

– Personer som tycker att samhället bara är skräp, som väljer att ställa sig utanför, inte vill inordna sig i samhällets struktur och som begår brott, av dem har 80 till 90 procent ett missbruk, och det är bestående över tid.

Särdrag påverkar

Men den största gruppen som utvecklar ett missbruk är personer med psykisk sjukdom så som depression och ångest.

– Utöver det så har personer individuella särdrag som påverkar. Där är impulsivitet, sensationssökande och låg begåvning riskfaktorer. Allt detta, plus eventuella trauman hos föräldrarna, påverkar barnen. Ju fler riskfaktorer föräldrarna har, desto svårare är det för dem att, trots goda intentioner, hålla ihop föräldraskapet och fostransprocessen. De orkar och förmår inte, sa Anders Tengström.

Men allt hänger inte på föräldrarna. Forskning visar att den största enskilda riskfaktorn för att barnet ska utveckla missbruk är barnpsykiatriska tillstånd så som uppförandestörning, ADHD, egentlig depression och ångesttillstånd.

– Något annat som har gott stöd i forskning är att vara ensamföräldrar är en riskfaktor. Jag önskar att det inte var så, men det är sant. Ensamföräldrar behöver mer stöd. ►►►

Vad tar du med dig från den här konferensen?

► En tydlig skyddsfaktor mot missbruk och psykisk ohälsa är hög begåvning.

– Begåvning är något som tar sig många uttryck. Men det är en resurs att dra ifrån för att ta sig igenom livet, sa Anders Tengström och förklarade att låg begåvning å andra sidan har en koppling till missbruk och psykisk ohälsa.

– En studie som följt barn till vuxen ålder, under 35 år, visar att barn med låg begåvning i högre grad än barn med hög begåvning utvecklar schizofreni, depression och ångest. Vi ser även på Maria Ungdom, att det faktiskt är så.

Låg verbal förmåga

I flera stora studier har det också visat sig att barn med låg verbal begåvning löper större risk än de med normal intellektuell förmåga att utveckla ett antisocialt beteende både som ungdomar och som vuxna.

– Eftersom vi vet att det är så här, med begåvning, så är det otroligt viktigt att socialt utsatta barn via skolan och andra pedagogiska insatser lär sig utnyttja hela sin begåvningspotential. Att få dem att lyckas i skolan är väldigt viktigt för deras fortsatta utveckling.

De svar som Anders Tengström anser att forskningen ger, förutom att se till att alla barns fulla potential får blomma, är att det är viktigt att, utifrån de riskfaktorer som faktiskt finns för missbruk, hitta missbrukarna, ge dem hjälp och därmed även nå deras barn. För att hitta barnen är svårt. De gör allt för att dölja sina föräldrars missbruk.

– De här barnen känner sig inte normala utan misslyckade. Vi måste få dem att lyckas och ju tidigare desto bättre. För ingenting blir bättre med tiden eller går över av sig själv, om inte föräldrarna söker hjälp och tar tag i sina problem. För det handlar inte bara om barnet utan vi måste ta tag i hela familjen. ■

Läs mer på
www.forumforskning.se

Marie Bergman och Ann Hedenström, Familjevården, Skärholmen

– Även om det inte är mycket som är ny information så höjer man blicken över det vardagliga. Man får fokus igen, på hur man upptäcker familjer och får kontakt. Det finns ofta misstankar och det finns tecken. Man får inte vara rädd för att våga fråga. Men samtidigt är man rädd om den sköra allians som man har byggt upp. Det är bra med inspiration och att få höra hur andra gör.

Margareta Ärlebring, Minimaria, Nacka kommun

– Det jag hittills fastnat mest för är Anders Tengström. Han får fram den kunskap som finns i ämnet och det är mycket det som behövs, vi behöver vetskap om den forskning som finns på området. Det var också intressant att lyssna på Maria Larsson och höra vilka hennes kunskaper är på området.

Per Lilja, Polarna Nacka, Nacka kommun

– Jag tycker att Anders Tengström var skitbra. Han talade i klartext, och säger sanningen. Han säger som det är, att låg begåvning är en riskfaktor och att barnen och ungdomarna behöver optimera den begåvning de har, att de odlar den positivt.

Veronica Carlberg, kurator, beroendekliniken, Norrköping

– Konferensen har varit en inspiration till att skapa rutiner och former för att samarbeta med socialtjänsten i frågan om att se barnen. På en av seminarierna talades det om att lyfta fram papporna. Vi frågar oftare mammorna om barn.

Angelica Lindmark och Caroline Bubb, socialtjänsten, barn och unga, Nacka

– Vi har framförallt fått inspiration och tycker att den norska föreläsaren Frid Hansen från Borgestadskliniken i Skien, Norge var riktigt bra. Hon talade om att man måste jobba med hela familjen om en förälder har missbruksproblem. Missbrukaren påverkar hela familjen och man ska inte se missbrukaren som ett enskilt problem. Så skulle vi vilja jobba.

Hjälper stödgrupper?

Ingen vet men studier pågår

Text: Kerstin Karell
Foto: Martin Nauclér
Illustration: Isak Andersson

Allt fler kommuner erbjuder stödgrupper för barn och ungdomar där föräldrarna har olika slags problem. Men det är ofta svårt att rekrytera deltagare och det saknas evidens som visar att grupperna faktiskt ger resultat.

Stödgrupp som form kom till Sverige från USA i slutet av 1980-talet. Grupper används idag för ett brett antal föräldraproblem, så som alkohol och droger, psykisk ohälsa, våld mellan vuxna och skilsmässa.

Men det saknas stöd i forskning, både internationellt och nationellt, för att med säkerhet kunna säga att verksamheterna uppfyller sina mål, att de verkligen innebär någon skillnad för barnen och ungdomarna.

Mäta vad man faktiskt gör

I tuffare ekonomiska tider med fokus på evidens börjar verksamheter känna sig ifrågasatta.

– Vi tror på det vi gör i grupperna. Trots det har vi efter tio, 20 års erfarenhet inte hittat något bra system för att mäta vad vi gör och om det hjälper, sa Nicklas Kartengren från CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) under ett seminarium på konferensen Barn och unga i familjer med missbruk.

Men det pågår projekt för att få svar. CAN har tillsammans med Journal Digital och tio lokala stödgrupper runt om i landet startat ett projekt för att med standardiserade och validerade tester arbeta med lokal uppföljning. Den fokuserar på frågorna: Struktur: Vad säger vi att vi gör? Process: Gör vi det vi säger att vi gör? Effekt: Gör våra insatser någon skillnad för deltagaren?

CAN har tagit lärdom av den så kallade "Uppsalamodellen". Annemi Skerfving fick för fyra år sedan i uppdrag av regionförbundet i Uppsala län att i samarbete med alla stödgrupper i länet ta fram instrument för vetenskaplig utvärdering av stödgrupper. Den var först ut i Sverige med att åstadkomma strukturerade utvärderingar av stödgruppsverksamhet och drevs av Annemi.

– Utvärderingar har gjorts tidigare men då har barnen och ungdomarna fått svara på frågor under sista träffen om de har lärt sig något eller tyckt att grupperna varit bra. Dessa resultat har jämförts mellan barnen. Men den här utvärderingen skulle svara på om det hade hänt något med barnet självt, sa Annemi.

Det konstaterades att målet för gruppverksamheterna är:

- Att ge barnen och ungdomarna möjlighet att dela sina erfarenheter med andra.
- Att ge kunskap om föräldrarnas problem och hur familjen påverkas.
- Att öka medvetenheten om egna behov
- Att förmedla hoppfullhet.

Förutom dessa mål finns också en mer eller mindre uttalad preventiv intention, att barnen genom att delta i gruppen mår bättre och därmed inte utvecklar egna problem.

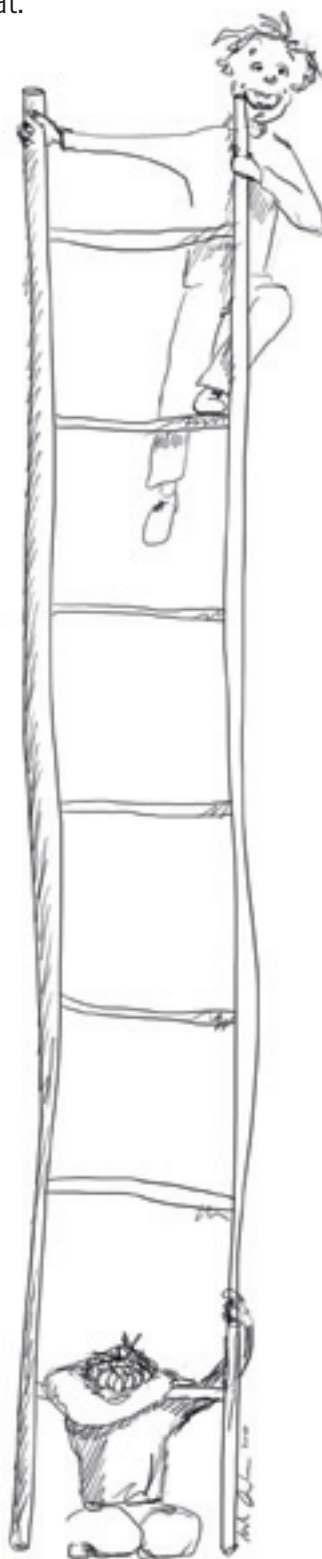
– Men samtidigt kan medverkan i en grupp ha som syfte att barnet ska ha en dräglig barndom, ge en bättre känsla i nuet och att lättare kunna hantera tillvaron. Barndomen har ett värde i sig, även om det är en startsträcka till vuxenlivet.

De instrument som användes i den så kallade "Uppsalamodellen" var Barn-Kasam för barn mellan sju och 13 år, Kasam 13 från 14 år och uppåt, SDQ som mäter barnens övergripande psykiska hälsa och Livsstegen som mäter framtidstro och hoppfullhet. För att se att grupperna var jämförbara användes även ett adherence-formulär där gruppledarna fick fylla i vad de gjorde i grupperna.

Formulär för yngre barn

Datainsamlingen gjordes av gruppledarna och skedde innan verksamheten började, då den slutade och sex månader efter att den avslutats.

Vid sammanställningen av formulären blev det tydligt att framförallt för de yngre barnen måste formulären omarbetas. ►►

► –För Barn-Kasam fick vi inga begripliga svar varken före eller efter. Barnen hade kryssat i på måfå eller gjort mönster. Från Kasam 13 var svaren användbara och visade på en positiv förändring i gruppen som helhet men formuläret innehåller en del frågor som inte riktigt passar för ungdomar idag. Fraser som används är bland annat ”motstridiga känslor” och ”smärta och leda i dina vardagliga sysslor”, sa Annemi Skerfving.

Livsstegen däremot var tydligare och lättare att hantera för de äldre barnen och ungdomarna. Frågorna handlar om hur tillvaron var för ett år sedan, hur det är nu och hur man tror att det kommer att bli om ett år. Den visade en förbättrad nutids- och framtidsvärdering efter gruppen, både för pojkar och flickor.

–Förändringarna var små direkt efter gruppen men större efter sex månader. Det är viktigt att ha lång tids uppföljning.

Men för de yngre barnen behöver Livsstegen förenklas.

–För barn som är sju till nio år så ska Livsstegen bara handla om nuet. Ett år är inte greppbart för dem. På en direkt fråga till ett barn hur han trodde att hans liv skulle vara om ett år blev svaret: ”Mina föräldrar är gamla då. Jag har hört att de blir snällare när de är äldre.” Vi behöver ett bättre självskattningsinstrument för de yngsta barnen.

Något som uppenbarades i resultaten av ”Uppsalamodellen” är att för tonårsflickor som är deprimerade räckte det inte med att

bara gå i grupp. Livsstegen visade att de mådde lika dåligt som innan gruppen eller sämre. Arbetet med utvärdering av gruppverksamheter har bara börjat. Förutom att CAN genomför ett projekt med lokal uppföljning har ”Uppsalamodellen” implementerats i Stockholm, dock utan större framgång på grund av lågt deltagande. Annemi Skerfving har även påbörjat en randomiserad kontrollgruppsstudie för att mäta effekter av barngrupp i Stockholms stad och län.

–I studien ska det ingå minst 120 barn men vi har svårt att få deltagare till studien. Vi har rekryterat via skola, socialtjänst, psykiatri och annonser i Metro men det går mycket trögt.

Annemi tror att en orsak till det är att studien är just randomiserad. Barnen lottas till att gå med i en stödgrupp omgående eller att stå på ”väntelista” till nästa termin.

–Vi vet att det är svårt att i överhuvudtaget rekrytera barn och ungdomar till stödgrupper. Det tar nog emot för många att låta några stå på väntelista när det många gånger behövs ett visst antal för att i överhuvudtaget kunna starta en grupp.

Men det är mer som är på gång. Förutom den randomiserade barngruppsstudien provas i höst en ny version av Livsstegen och instrumenten Kids Coping Scale och Kids Connections i Stockholm och Uppsala. Även KASAM 13 är språkbearbetat och en validering som ska göras före användning är på gång. ■

Annemi Skerfving

KASAM

– känsla av sammanhang

- Begriplighet – förstå yttre och inre händelser
- Hanterbarhet – att kunna påverka sin situation,
- handlingsstrategier
- Meningsfullhet - motivation - att uppleva det som meningsfullt att försöka
- Hoppfullhet – centralt i KASAM-teorin.
- KASAM – känsla av sammanhang bidrar till salutogena, det vill säga hälsobringande processer

www.barngruppsstudien.se

- **Föräldrarnas problem är inte självklart barnens problem.**
- **Barns symptom kan bero på allt möjligt.**
- **Barnet är inte besvärligt utan det reagerar med anledning av någonting.**
- **Våga lyssna på barnen och för en dialog med dem.**
- **Hur belastande är föräldrarnas missbruk för barnet, hur länge har det pågått?**
- **BBIC-triangeln gör att man bättre kan titta på just barnets behov.**
- **Ha bra möten med klara syften. Annars sägs det många vackra ord som flyger iväg då dörren öppnas**
- **För en bra bedömning se till kunskap, forskning, erfarenheter och sunt förnuft. Skriv ner och lista risk- respektive skyddsfaktorer. Det gäller att komma på de positiva sakerna också.**
- **Fastna inte i analys och bedömningsångest. Till slut räcker den information man har.**
- **Verksamheten är inte ett mål i sig. Det viktiga är barnets rätt till stöd och hjälp, resten är verktyg.**
- **Det är bra att föra in kunskap och därmed förenkla analyserna. Ju mer kunskap vi har desto mer hjärna och mindre hjärta använder vi i bedömningar.**
- **Var flexibla. Använda fantasin och våga gå utanför ramarna om det behövs.**

- **Vet makten alltid bäst? Har vi vår lojalitet hos barnen eller hos kollegorna?**
- **Missbrukande föräldrar vill sina barn lika väl som vem som helst. Barnet är en stark motivationsfaktor för att motivera till den insats som behövs.**
- **Var ärliga och raka med föräldrarna från början. Se missbruket, men missa inte andra saker. Om en placering är baserad på missbruk räknar föräldrarna med att få barnet hos sig igen när de slutat missbruka. Men så enkelt är det inte alltid. Det kan finnas psykisk sjukdom och funktionsnedsättning.**
- **Jätte viktigt att förklara att barnet är jättebra och att ge hopp. Förklara att vi kräver att dina föräldrar förändrar saker för dig.**
- **Ge inte den enklaste insatsen utan den rätta. Prioritera och ta det viktigaste först. En familj orkar inte med hur många insatser som helst.**
- **Det går mode i metoder och arbetssätt. Det finns aldrig bara ett enda sätt att lösa något på.**
- **Barn ska få det bättre, inte lära sig stå ut.**

Källa: Tänkvärda uttalanden och punkter från föreläsningar av Sofia Lager Milton, socialförvaltningen Nässjö, av Agneta Rönn, samordnare/utvecklare samt Gunilla Olsson, alkoholskade- och drogföregående samordnare, socialförvaltningen Helsingborg.

- **Relation** • **Evidensbaserad metod** • **Kontinuitet**
- **Erfarenhet** • **Kvalitet** • **Lyckade resultat**

Stationen är ett litet familjärt HVB hem som förenar relation, kontinuitet och erfarenhet med evidensbaserade metoder. Det leder till en behandling med hög kvalitet som ger ungdomarna möjlighet till ett bra liv! Stationen har, under de 14 år som vi verkat, hjälpt 93% av ungdomarna som genomgått vår behandling att uppnå ett väl fungerande liv.

För ytterligare information, besök vår hemsida www.hvbstationen.se eller ring föreståndare Tomas Ström 070-601 56 27

HVB Stationen AB, Ohlsvegattu 5, 785 60 Djurås
Tel: 0241-79 20 90, fax: 0243-79 21 50
www.hvbstationen.se • stationen@telia.com

FANNABACKEN HVB

För ungdomar 15-20 år med psykosocial problematik och neuropsykiatriska funktionshinder.
Centralt beläget i Enköping med mångkulturell kompetens och KBT-inriktade behandlingsmetoder.

Vi arbetar utifrån individuell behandling och erbjuder, utredningar, beteendeanalyser, terapeutiska samtal mot bl.a. fobier, ART, teckneekonomi, ADL-träning, stöttning till aktiv fritid och nära samarbete med skola/praktikplats.

Kontaktperson: Yvonne Nordlund • Mob: 0702-89 89 90
Parkgatan 39, 745 49 Enköping • Telefon: 0171-44 79 09

Öka tryggheten i personalgruppen

Genom att erbjuda utbildningen:
"Agerande i hot/våld situationer"

- Vi belyser vikten av att arbeta förebyggande.
- Vi ser på hur man agerar i en akut situation.
- Hur man organiserar efterarbetet för personalen.
- Lär oss grundläggande skyddstekniker.
- Gör en handlingsplan vid behov.

Ring för information, 0709 948 123,
eller gå in på hemsidan: home.swipnet.se/jakido_utbildning
för mer information.
Ja.Ki.Do Utbildning

ASPERGER - AUTISM - ADHD

- ✓ LSS-boende
- ✓ Daglig verksamhet

Vi utökar verksamheten med ett nytt LSS-boende och Daglig verksamhet i Västerås. Beräknas vara färdigt för inflyttning i september 2010. Vi tar emot bokningar löpande.

För ytterligare information eller vid intresse av placering är du välkommen att kontakta vd Christofer Markén.

KBT Struktur
Christofer Markén
0708-80 16 50
c.marken@kbtstruktur.se
www.kbtstruktur.se

"DIAGNOS FÖRST - SEDAN BEHANDLING"

KBT Praktiken i Mellansverige erbjuder KORTTIDS eller AKUTPLACERING med/utan UTREDNING i FÖRSTÄRKTA FAMILJEHEM

Vi professionaliserar familjehemmen genom att tillföra resurser och kunskaper.
I våra familjehem finns därför extra kompetens. Alla familjehem har genomgått en grundläggande KBT-utbildning.
Vi har egen psykiater, psykolog och socionom.

Vi utför också uppdrag på konsultbasis.

Telefon: 0175 - 91490; 070 590 22 02 Adress: Kyrkvägen 1, 760 31 Edsbro
www.kbtpraktiken.se

HVB-hem för vuxna

"Skånes best kept secret"

Tel. 0413-255 20
www.bosjostrand.se

Vi gör en skillnad

Stöd i varandra

– Maskrosbarn vet vad det handlar om

Text och Foto: Kerstin Karell

Ett Maskrosbarn är ett barn som likt maskrosen, som spränger upp genom asfalten och blommor, tar sig igenom en tuff barndom och växer upp som en hel människa som klarar sig bra.

Den ideella föreningen Maskrosbarn grundades 2005 av Denise Madsen och Therese Eriksson. De som jobbar i föreningen har alla erfarenhet av att ha vuxit upp i dysfunktionella hem med missbruk och, eller psykisk sjukdom. Tjejerna fann varandra under gymnasietiden och insåg vikten av att ha någon att prata med som förstår precis hur man har det, vad allt handlar om.

–Det var redan första dagen i ettan på gymnasiet som jag och Therese fann varandra. Vi drogs till varandra och tog en fika efter skolan. Therese berättade direkt sin livshistoria och hur det var hemma hos henne. Jag, som också hade det tufft hemma, var chockad över att hon berättade men tyckte att hon var modig och stark. Hon kände ingen skam eller skuld utan stod rakryggad, säger Denise Madsen.

Sedan den dagen var det öppna kort mellan tjejerna som blev mycket goda vänner. De

I somras var det totalt 70 ungdomar på föreningen Maskrosbarns sommarläger. En möjlighet att koppla av, släppa allt ansvar och framförallt att få träffa andra som vet hur det är att leva med en förälder som är psykiskt sjuk eller har missbruksproblem.

fanns för varandra under några tuffa år framöver när det var kaos i deras respektive hem. Maskrosbarn började som ett projektarbete i skolan. Tjejerna hade insett att det stöd de gav varandra fanns det många andra som skulle behöva. Men det gick trögt i början.

–Projektarbetet var att starta en stödgrupp. Vi satte upp affischer och kontaktade ungdomsmottagningar. Men det kom ingen till vår stödgrupp. Vi tänkte att vi hade börjat i fel ände och bestämde att vi skulle föreläsa på skolor. Reaktionerna var olika. En kommentar från en skola var att de inte ville ha någon gråtfest och att de bara hade en kurator som berörda skulle kunna gå till sen.

Men det fanns ett genuint intresse för föreläsningar både för ungdomar och lärare. Den ideella föreningen grundades. Denise och Therese kom i kontakt med Lotta Zetterqvist som driver Tjejjonen och fann i henne en mentor och samarbetspartner. Sedan dess har det rullat på.

Idag består Maskrosbarn av en levande hemsida med chatt, mejlkontakt, blogg och information. Föreningen har kontakt med cirka hundra ungdomar per vecka. Förutom att driva hemsidan föreläser de anställda och har kontakta med myndigheter. I år var

det andra året som föreningen hade kostnadsfria sommarläger, tre perioder om två veckor med totalt 70 ungdomar i åldern 13 till 19 år. Intresset har varit stort och lägren blev snabbt fulltecknade.

–Det är både ungdomar, föräldrar och socialtjänst som kontaktat oss. Det är många som rekommenderar oss. Vi är en respekterad organisation idag, säger Denise.

Kan aldrig slappna av

Det främsta syftet med lägren är att ungdomarna ska få träffa andra i samma situation. Därtill får de en skön semester och kan slappna av.

–Då man har en förälder som missbrukar eller är psykiskt sjuk så kan man aldrig slappna av. Det finns alltid en oro att något har hänt eller kommer att hända. Du vet aldrig vad du möts av då du kommer hem. Barnen och ungdomarna känner ansvar och skuld. De känner att det är deras fel att mamma eller pappa inte orkar, att de är jobbiga, säger Denise och förklarar att ha lov är extra jobbigt.

–Då är man hemma mer, i en familj som inte fungerar. Kompisarna som man kanske både sover över hos och äter hos är bortresta ►►

Denise Madsen

med sina familjer. Skolan är en fast punkt där man ofta kopplar på en mask.

Så var det även för Denise och Therese. I gymnasiet var de som vilka som helst. "Vi sågs nog som glada partytjejer". Men någon direkt reaktion kom inte från varken kompisar eller lärare när projektarbetet drog igång och deras hemliv blev uppenbart.

Men Denise reagerade inte på att ingen sa något. Hon var van att ingen uppmärksammade hennes situation.

–Det gjordes utredningar på vår familj men det blev aldrig tydligt för mig att något stöd erbjöds mig. Therese blev erbjuden en stödgrupp en gång men kände inte att det var hennes grej. Jag hade velat bli erbjuden någon form av hjälp. Kanske att få kontakt med en stödperson och att ges en möjlighet att flytta hemifrån. Jag insåg inte då jag var yngre att det kommer att bli bra en dag, för det är ju det man drömmer om.

Denise säger att det var när hon var i tolv-års åldern som hon började förstå vad det för problem som fanns i hennes familj. Dittills hade hon jämfört sin familj med kompisars och alltid känt att det var något

som var annorlunda. Men hon kunde inte sätta ord på vad det var.

Hur man kan se att ett barn har det jobbigt hemma kan hon inte ge något svar på, men indikationer finns det alltid.

–En lärare är en sådan person som ser mycket, men kanske inte förstår på grund av att det saknas utbildning, kanske inte är mottaglig för att se det uppenbara eller varken orkar eller vågar ta tag i det.

–Men det behövs inte mer än ett konstaterade att man har förstått att allt inte är bra hemma eller säga till barnet att man finns där om hon eller han vill prata. Det kan räcka. Jag tycker att det är en medmänsklig skyldighet att lägga sig i.

Idag talas det mer i media om att vara barn till föräldrar som har alkohol- och psykiska problem. Bland annat tack vare Maskrosbarn.

Men det behövs mycket mer. Ju mer det talas om missbruk och psykiska sjukdomar desto mindre konstigt är det att prata om det.

Med tanke på att det finns flera barn i varje klass som har alkohol och, eller missbruk i familjen så tycker Denise att varje skola borde ha fortlöpande temadagar om ämnen som; alkohol och missbruk, psykisk sjukdom, sexuellt utnyttjande och våldtäkt, rasism och så vidare.

Till Maskrosbarn söker sig ungdomarna bland annat för att få förståelse och hitta personer som vet hur deras situation är. På lägret pågår samtalsgrupper i olika teman, pyssel och aktiviteter som hör sommaren till.

–Ungdomarna pratar spontant med varandra hela tiden. De hittar varandra och får vänner för livet, över hela landet, säger Denise. ■

Maskrosbarn

Maskrosbarn är en ideell förening som funnits sedan 2005. Den stödjer ungdomar som har föräldrar som missbrukar eller är psykiskt sjuka.

Maskrosbarn:

- Har hållit i över 250 föreläsningar på grund- och gymnasieskolor samt för vuxna som arbetar med barn, i socialtjänst, vård eller skola.
- Har mejlverksamhet, där ungdomar kan skriva och få svar.
- Driver tillsammans med Tjejjonen Storasystrer på nätet-projektet, där unga kan chatta med en vuxen en gång i veckan.
- Har en lägerverksamhet för ungdomar mellan 14 till 19 år.
- Har chatt-verksamhet fyra till fem kvällar i veckan.
- Har ungdomsgård varje fredag som kallas för "fredagsmys".
- Har stödgrupper som kallas "arbetsgrupper".
- De som arbetar på föreningen är mellan 20 till 30 år och har själva växt upp med missbrukande eller psykiskt sjuka föräldrar.
- Fem heltidsanställda och har cirka 20 aktiva volontärer i lägerverksamheten.

Föreningen finansieras bland annat av:

Skandia ideér för livet
Stadsbrudskåren
Solstickefonden
Socialstyrelsen
World Childhood foundation
Oscar Hirsch stiftelse

TIPS:

- Våga lägg dig i.
- Fråga hellre än gång för mycket än en gång för lite.
- Säg att du förstår att något inte är bra och att du gärna lyssnar om hon eller han vill prata.
- Ha temadagar i skolan och uppmärksamma svåra ämnen.
- Bjud in föreläsare.

Osynliga barn blir synliga i samtal

Text och Foto: Kerstin Karell

Barn förstår ofta mer än föräldrarna tror. De kan känna oro och skuld när en förälder har psykisk ohälsa. På Ersta Diakoni utbildas personalen i Beardslees familjeintervention som lyfter frågor och funderingar till ytan.

Från och med den första januari har hälso- och sjukvårdspersonal skyldighet att beakta barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet står nära eller varaktigt bor tillsammans med har en psykisk sjukdom eller en allvarlig fysisk sjukdom.

På den psykiatriska kliniken på Ersta Diakoni i Stockholm har personalen nyligen utbildat sig i Beardslees familjeintervention. Till hösten ska några gå vidareutbildning och tanken är att arbetssättet i framtiden även ska användas på andra kliniker inom sjukhuset.

– Barnperspektivet har hittills varit försummat inom psykiatrin. Det är bra att den här lagändringen har kommit, säger Solveig Strandberg Eriksson, enhetschef på den psykiatriska öppenvårdsmottagningen.

Preventivt syfte

Hon har jobbat inom vuxenpsykiatrin i 35 år och kom i kontakt med Beardslee för fem år sedan. När hon för ett och ett halvt år sedan kom till Ersta Diakoni tog hon initiativet att införa metoden på psykiatriska kliniken.

– Metoden har ett preventivt syfte ur ett barnperspektiv. Barnen i familjen kommer till tals. Beardslee består av en samtalsserie

med syfte att stärka även föräldraskapet, att avböjda skuld och skam hos den sjuke och att informera om skyddande faktorer. Metoden öppnar upp för samtal, säger Solveig.

För många finns det hinder för att samtala om psykisk ohälsa. Är man drabbad så vill man gärna skydda sina barn genom att hålla dem utanför.

– Att beskriva vad en depression är, är inte heller enkelt i synnerhet inte för den som är drabbad av sjukdomen. Psykiatrins roll blir här är viktig, säger Solveig.

Det vanligaste är att man använder Beardslees familjeintervention vid depression hos förälder. Metoden består av träffar med föräldrar, barnen var för sig och hela familjen. Först har personalen, på Ersta Diakoni alltid två stycken, två samtal med föräldrarna. Man går igenom historien med depression, dess inverkan på föräldrarna, barnens situation och vilka teman som personalen ska ta upp i samtalen med barnen.

– Stor vikt läggs vid föräldrarnas åsikter och önskemål. De känner sina barn bäst.

Därefter sker enskilda samtal med varje barn i familjen, oftast i hemmiljön där barnet känner sig trygg. Den som intervjuar utgår från föräldrarnas funderingar och frågor och tar reda på barnets uppfattning om förälderns depression, om oro och svarar på frågor som uppkommer.

– Barnen bör vara minst fyra till fem år

för att kunna vara med. Vi bildar oss en uppfattning om vad de vet om förälderns sjukdom, hur de uppfattar den, hur de mår och klarar sig i olika sammanhang; om de har fritidssysselsättningar, umgås med kompisar, skolan och så vidare, säger Solveig.

Hela familjen träffas

Efter att personalen träffat barnen var för sig planeras en familjeträff tillsammans med föräldrarna utifrån deras teman och vad man kommit fram till i samtalen med barnen. Man planerar vad man ska berätta och vem som ska göra det. På familjeträffen är det sedan föräldrarna, i allra möjligaste mån, som berättar för barnen och håller i samtalet. Slutligen, cirka ett halvår efter familjesamtalet, så är det en uppföljande träff med föräldrarna.

– Det kanske finns saker som måste diskuteras vidare eller BUP behöver kopplas in. Men ofta har samtalen gjort att klimatet i familjen blivit öppnare och både föräldrar och barn uttrycker det, säger Solveig.

Innan samtalen är föräldrarna ofta oroliga för hur barnen mår. De undrar vad de ska och kan berätta och inte om sjukdomen och situationen.

– Min uppfattning är att föräldrarna är oroliga för barnen. Men samtidigt har de ofta försökt dölja sjukdomen och den sjuke vill kanske helst bara dra täcket över huvudet. Med ►►

Solveig Strandberg Eriksson med personal.

Beardslees familjeintervention

Beardslees familjeintervention är en preventiv metod utvecklad av professor William Beardslee i Boston i USA. Metoden finns med i ett register över evidensbaserade metoder inom psykiatri (mental health) i USA.

Familjeinterventionen är den enda metod som riktar sig på prevention i familjer med en förälder med psykisk ohälsa. Den har nationell spridning i Finland genom dr Tytti Solantaus och STAKES (nationell center för forskning och utveckling inom hälso- och sjukvården i Finland).

Metoden är utvecklad för att öppna upp samtal om föräldrarnas sjukdom inom familjen. Syftet att minska barnens risk att insjukna själva genom att stärka skyddande faktorer – öka barnens förståelse för föräldrarnas sjukdom, öka öppenheten inom familjen om sjukdomen, främja föräldrarnas medvetenhet om andra skyddande faktorer, såsom fungerande skola, kompisrelationer, intressen.

Syftet med metoden är att stärka föräldraskapet och stödja barnens utveckling. För barnen på tal har sin grund i förståelsen av hur den psykiska ohälsan påverkar föräld-

rskapet och barnen, samt kunskapen om hur viktigt det är att föräldern kan stödja barnets och tonåringens utveckling.

En finsk och en svensk studie av metoden har som slutsats att metoden är säker och genomförbar och upplevs ha positiva effekter.

Källa: www.barnsomanhoriga.se

Evidens

Socialstyrelsens avdelning för evidensbaserad praktik har granskat Beardslees familjeintervention och kommit fram till följande: Evidensstyrka

Granskningen visar att det finns en effektutvärdering som bedöms ha medelgod tillförlitlighet, det vill säga det finns viss osäkerhet kring resultatets tillförlitlighet. Insatsen har jämförts med en annan psykoedukativ insats som bestod av två föreläsningar för föräldrar i grupp, och med samma syfte som Beardslees familjeintervention. Båda insatserna är utvecklade av W Beardslee. Eftersom Beardslees familjeintervention har utvärderats i jämförelse med en annan insats där det saknas information om effektivitet, och resultatet inte visar att fa-

miljeinterventionen var mer effektiv än föreläsningensinsatsen graderas Beardslees familjeintervention för närvarande som insats med okänd effektivitet.

Källa: www.socialstyrelsen.se/evidensbaseradpraktik

Risk

Det är två till tre gånger högre risk att barn till föräldrar som har psykisk ohälsa drabbas för depression och ångestillstånd än de som inte har det. För schizofreni är det tio gånger så vanligt.

Cirka 40 procent av barnen har haft en depression före 20 års ålder och även deras föräldrar varit drabbade.

En stor del av psykiatrins patienter har en förälder med psykisk ohälsa.

Källa: Psykiatriska kliniken, Skellefteå

den här metoden får föräldrarna hjälp att hjälpa sina barn.

Barnen å sin sida förstår och har snappat upp mycket mer än föräldrarna tror. De är observanta på vad de kan och inte kan göra för att till exempel minimera osämja och utbrott. Men de känner inte alltid till varför föräldern är sjuk eller vad det beror på.

– De kan tro att något de har gjort är orsaken till att till exempel mamma är ledsen. Eller så förstår de inte varför mamma är så trött och bara vill ligga i sängen och undrar när det ska gå över.

Eget aktivt liv

Samtalen handlar ofta om att barnen måste ha ett aktivt liv även fast en förälder är sjuk. Barnen kanske inte längre tar hem kompisar och är inte med på aktiviteter. De stannar hemma för att ha koll på föräldern.

– Det händer att barn springer hem från skolan på raster för att titta till sin förälder. I familjer där den sjuka har försökt ta sitt liv finns ofta en rädsla hos barnet att föräldern ska försöka ta sitt liv igen. De bär på mycket oro och ofta har de ingen att prata med det om. De behöver sätta ord på sånt som är svårt att sätta ord på.

Av de familjer som erbjudits Beardslees familjeintervention har hittills ingen tackat nej.

– Den här metoden är ett strukturerat sätt att få med barnperspektivet. Den startar en process i familjen. ■

gryt

www.grythvb.se

Gryt HVB skräddarsyr behandlingen, vilket gör att ungdomen känner sig delaktig, bekräftad och motiverad till att genomgå en behandling.

Vägen till ett meningsfullt liv börjar på GRYT HVB.

En bättre resa

Plattform Stockholm erbjuder behandling och stödboende i hjärtat av Stockholm för ungdomar mellan 15-22 år, unga föräldrar och ensamkommande.

- Stödboende i egna lägenheter
- Ungdomscoachning
- Missbruksbehandling
- Jourplacering

PLATTFORM
STHLM

Götgatan 71, 3tr 116 21 Stockholm 08-773 22 00 www.plattformsthlm.se

EN BIT PÅ VÄG

UTREDNING

- BBIC metod (barns behov i centrum)
- Hemutredning
- Institutionsplacering med personal dygnet runt
- Eftervård
- Barnsamtal

BEHANDLING

- Marte Meo
- Miniskulptering
- Tejpning
- Babymassage
- MI (motiverande samtal)
- Miljöterapi

Utrednings- och behandlingshem
för föräldrar och barn

AKUTPLACERING

- Kvinnor i behov av skydd med eller utan barn
- Asylplaceringar
- Akut stödbehov

ENSAMMA BARN

- BBIC metod
- Barnsamtal

033-21 01 62

fam-huset@fralsningsarmen.se

www.fam-huset.se

Erfarenhet av socialt arbete

sedan 1890

Avtal finns bland annat med Göteborg och Borås Stad med kranskommuner

Agnetha Ersson Eriksson
En förälder som aldrig ger sig

Våra förtvivlade stämmor ropar på hjälp men endast för döva öron. Att vara närstående till en som mår psykiskt dåligt är inte lätt. Ständig oro när man ringer.

Inget svar, klumpen växer i magen. Otaliga timmar av dygnet-runt-jour, tröstande samtal och hopp när man än en gång lyckats hejda ett självmordsförsök. Är det meningen att föräldrar ska vara utbildade terapeuter för att landstinget inte har möjlighet att erbjuda vård? Att som förälder både få höra och läsa i journaler att man är en "hysterika" och har en stor skuld i att ens barn mår psykiskt dåligt är kränkande men tyvärr inte ovanligt. Ingen frågar oss närstående vad vi behöver för att orka fortsätta finnas som stöd. Hur ska vi orka med kampen om den där enda platsen för en utredning, väntetid på ett år för att kanske få terapi, läkare som med "tränade ögon" godtyckligt sätter diagnoser som sedan visar sig vara fel? Vad gör vi när mediciner sätts in för att tysta patienten när inget annat finns att tillgå, när patienten aldrig får träffa patientansvarige läkare utan denne förblir ett namn på pappret? Ja, listan kan bli lång på allt som fungerar dåligt, sådant som våra kära politiker och chefer inom psykiatrien negligerar och blundar för. För oss närstående är det vardag.

Från många håll inom sjukvården bekräftar personal att situationen för de psykiskt sjuka är under all kritik. Reaktionen från politikerna? Klen! Om politikerna inte har en aning om hur de vill att psykiatrivården ska se ut, hur ska vi väljare våga lita på att de kommer att arbeta för att alla ska ha rätt till en bra psykvård? Vågar vi lägga våra liv i händerna på någon av dessa politiker

När ska någon börja lyssna på oss?

som slår sig på bröstet över vår icke befintliga psykvård? Vem tror vi ska ha makt att påverka och förändra psykvården i Sverige? Vi ropar HALLÅ, men får bara ett ihåligt svar tillbaka. När våra folkvalda "springer in i väggen" eller insjuknar i alkoholism är det ingen som ifrågasätter från vilken kassa pengarna för vården ska tas ifrån.

Ingen frågar oss närstående vad vi behöver för att orka fortsätta finnas som stöd

De får omgående behandling och kan snart återvända till ett fullvärdigt liv, allt finansierat med våra skattemedel. Var finns rättvisan när mitt barn insjuknar i en psykisk sjukdom? Det enda som till slut gäller är att öppna den egna plånboken och betala behandlingar som förhoppningsvis ska rädda ett liv. Större delen av medborgare i vårt land har inte den ekonomiska möjligheten att rädda livet på sitt eget barn. Men vi betalar alla skatt och har rätt att kräva samma vård, oavsett om jag är prinsessa, politiker

eller vanlig dödlig Svensson. Är det så illa att det bara är de som har ekonomiska möjligheter, som kan rädda livet på sitt barn?

Vilka ekonomiska konsekvenser blir det för privat- och samhällsekonomin om man som psykiskt sjuk inte får en utredning och rätt vård? Om du som ung insjuknar har du inte hunnit arbeta ihop en fullgod sjukpenning. Det gör att den sjukpenninggrundande inkomsten är så låg att kommunens försörjningsstöd får träda in och stötta privatekonomi. En stilla tanke och fundering är om kommunpolitikerna tycker att det är försvarbart att deras budget spricker på grund av att riksdags- och landstingspolitiker drar åt svångremmen?

Tyvärr har för många av våra unga valt att i desperation och vanmakt avsluta sina liv på ett tragiskt sätt. Unga människor i den statistik över liv som våra kära politiker

tydligt tycker att vi kan offra. Politiker och chefer inom psykiatrien har uttalat ett mål om att det ska råda nolltolerans kring självmord. Nu får det vara nog! Inga fler av dem som mår psykiskt dåligt får bli en siffra i statistiken över självmord. Vi föräldrar, närstående och sjuka vägrar att stilla se på, vi tänker slåss för en rättvis psykvård. Frågan är bara om våra politiker och tjänstemän verkligen har förstått allvaret eller om det är så tragiskt att de blundar för en verklighet som finns runt knuten? ■

FÖRSTÄRKTA FAMILJEHEM FÖR ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN

- Familjehemsplatser
- Akutplatser
- Ålder 13- 25 år
- Dygnetruntjour
- Psykiatrisk kompetens
- Handledning och utbildning

Välkommen med förfrågningar och ansökningar!

Verksamhetsansvariga:

Mariann Wideving
tel: 070-508 22 95

Marie Alexissou-Larsen
tel: 070-412 67 73

Fax: 019- 10 16 70

www.asyljouren.se

Mail: wideving@asyljouren.se

Org.nr: 556748-5478

När det känns hopplöst och uppgivet – ring Roslagens Elevhem

Vi är behandlingshemmet som specialiserat oss på de ungdomar som har det svårast. Ofta har de som blir elever hos oss redan erfarenhet av flera behandlingshem eller familjehem. Och misslyckats. Vår idé är att de ska lyckas hos oss.

Vi tar emot flickor och pojkar mellan 12-17 år som har svåra problem

Ensamkommande flyktingungdomar
med psykiska problem har vi plats för med kort varsel.

Flickor som skär sig

Vi har en enhet för flickor och pojkar med självskadebeteende.

Utagerande pojkar

Vi tar emot snabbt

Vid frågor kring placering,
ring Kent Kmety 0736-48 41 42

För mer information besök vår hemsida
www.roslagenselevhem.se

Barnhemmet
Oasen

Under samma tak

Barnhemmet Oasen är ett HVB-hem för utredning och behandling. På Oasen har vi bedrivit vårdverksamhet i nära 20 år. Till oss kan både familjer och ensamkommande barn komma. Vi tar emot planerade och akuta placeringar enligt SoL, LVU och LSS.

Hos oss är all vård samlad under samma tak. Därför arbetar föreståndare, socionomer, läkare med specialkompetens inom barn- och vuxenpsykiatri, sjuksköterskor, psykologer, pedagoger och behandlingspersonal i samma team.

Välkommen till oss på Barnhemmet Oasen!

www.oasen.com
0380-472 00 | info@oasen.com

Stiftelsen Bergslagsgårdar

ÖREBRO

KARLSTAD

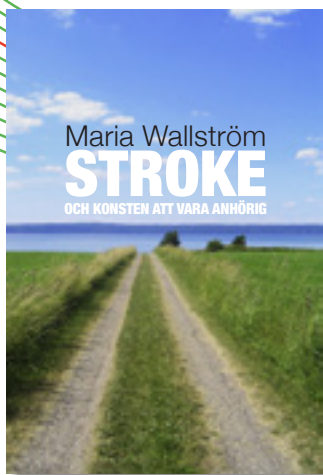
VÄSTERÅS

Vi erbjuder konsulentstött familjehemsvård för Barn, Ungdom och Vuxna
samt ett litet familjärt behandlingshem för pojkar och flickor 12 -17 år.

stiftelsen@bergslagsgardar.se

019 - 17 05 90

www.bergslagsgardar.se

Stroke

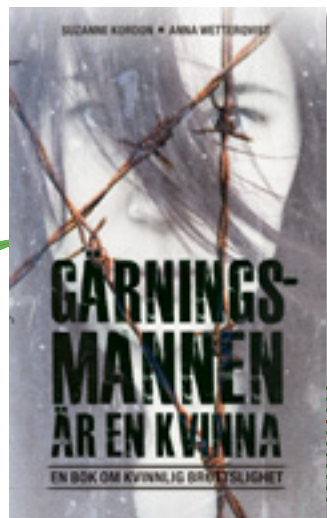
– och konsten att vara anhörig

En unik handbok för anhöriga som ger utrymme för mycket tankar och känslor i processen där en anhörig drabbats av stroke. Maria Wallström har komplicerat anhörigas berättelser och tankar. Boken kan vara ett stort stöd för många anhöriga som behöver tröst och referensramar i den här processen.

Här finns också fakta om stroke och strokerelaterade handikapp och om stöd och vilka rättigheter som samhället erbjuder och borde erbjuda anhöriga. Boken bygger på praktiska tips, intervjuer med anhöriga och tips och råd från författaren.

Den här boken kan också ge praktisk vägledning för alla yrkesgrupper inom vård och omsorg som möter strokesjuka människor och deras anhöriga. Boken kom till för att drabbade familjer ska få stöd, psykologiskt, praktiskt och ekonomiskt, att hantera den svåra situation som uppstår när någon i familjen blivit sjuk i stroke. Det är ingen medicinsk handbok utan en handbok i att klara vardagen.

Maria Wallström
www.notisforlag.se

Gärningsmannen är en kvinna

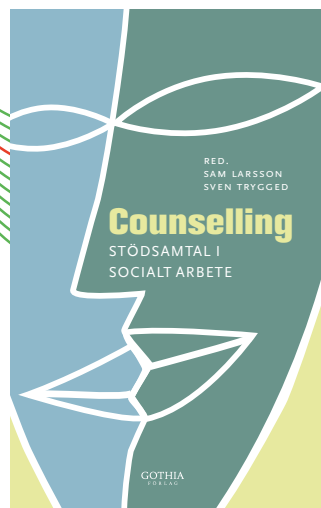
En bok om kvinnlig brottslighet

De senaste åren har en rad kvinnliga brottslingar figurerat i media: Christine Schürer som dömdes för mordet i Arboga, Sara Svensson i Knutby, Bobbys mamma som lät sin son plågas ihjäl och många andra.

Brottslighet förknippas framför allt med män, men faktum är att kvinnors brottslighet ökar mer än mäns och allt fler kvinnliga förövare begår brott som anses vara typiskt manliga. Synen på kvinnlig brottslighet präglas av inrotade könsroller. En kvinnlig brottsling ses ofta som offer, snarare än en medveten individ med egen handlingskraft. Generellt får hon mildare straff än män.

I boken skildras kända och okända rättsfall. Kvinnor berättar själva om sina brott och om hur omgivningen har bemött dem. Boken tar också upp medias rapportering och går igenom domar för att se som det finns könsskillnader i bedömningarna. Boken kom första gången ut 2006 på Bokförlaget DN och fick stor uppmärksamhet i media. Denna pocketupplaga är grundligt reviderad med nyskrivna exempel från några av de senaste årens mest uppmärksammade rättsfall.

Suzanne Kordon, Anna Wetterqvist
www.blue.se

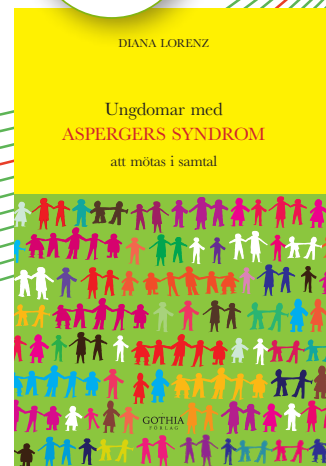
Counselling

– stödsamtal i socialt arbete

Det här är den första boken på svenska som presenterar hur counselling kan tillämpas inom socialt arbete. Counselling är ett kunskapsområde som handlar om hur vi kan förstå, analysera och utvärdera själva mötet mellan behandlare och klient. Här ingår praktiska bemötandestrategier, teoretiska tolkningsramar och evidensbaserade forskningsresultat. Counselling kan därför bidra med strategier och förhållningssätt kring hur ett professionellt bemötande kan ske på ett respektfullt och empatiskt sätt.

Boken ger viktiga teoretiska och praktiska perspektiv på counselling inom socialt arbete. Den visar också hur counselling kan tillämpas inom några centrala problemområden såsom missbruk och identitetsproblem, psykisk ohälsa och i möten med skuldsatta klienter och kvinnor som utsatts för partnervåld.

Red. Sam Larsson, Sven Trygged
www.gothiaforlag.se

Ungdomar med Aspergers syndrom

– att mötas i samtal

Att möta ungdomar med Aspergers syndrom i professionella samtal medför särskilda utmaningar. Den här boken ger praktiska råd och tydliga exempel på hur du kan skapa bättre möten och samtal, och därmed bättre förutsättningar för personen att delta på lika villkor. Vad är viktigt att tänka på vid första kontakten? Vad behöver ungdomen för att känna sig trygg och kunna delta aktivt i samtalet? Hur kan du göra om ni har "kört fast"? Det viktiga samarbetet med ungdomens familj och nätverk tas också upp.

Boken vänder sig till dig som i ditt yrke möter tonåringar och unga vuxna med Aspergers syndrom, till exempel inom skolan, sjukvården eller socialtjänsten. Även du som är närstående har glädje av boken.

Diana Lorenz
www.gothiaforlag.se

Vinn
sida 56

Hur kunde hon?

Den sanna berättelsen om en mors svek och en dotters kamp för överlevnad.

Den femåriga flickan Dana och hennes syster Heather hamnar i händerna på Skottlands värsta pedofilring genom tiderna. Det är deras biologiska mamma och styvpappa som introducerar dem och de blir gång på gång våldtagna, slagna och utsatta för extrema övergrepp och våld av ett flertal pedofiler.

I vuxen ålder bestämmer sig Dana, med stöd av sin make, för att berätta vad som hänt henne och försöka sätta dit förövarna. Det slutar med att många av gärningsmännen, inklusive modern som inte bara möjliggjort övergreppen utan dessutom aktivt deltagit i dem, blir dömda och får avtjäna långa fängelsestraff. Det här är berättelsen om en ung kvinnas kamp för att komma tillbaka till ett normalt liv efter år av övergrepp från såväl främlingar som från familjemedlemmar, och från modern som borde varit den som skyddade henne mest.

Dana Fowley
www.norstedts.se

Vinn
sida 56

Tagga ner!

Lagom bra föräldrar är bäst

När du är på jobbet känner du att du borde vara med barnen. När du är hemma känner du att du borde jobba lite mer. Många föräldrar har dåligt samvete för stort som smått, de tycker att de inte räcker till som föräldrar och är otroligt självkritiska. Alla vill vi vara världens bästa förälder.

Frågan är bara: Hur är man då?

Tagga ner! är boken som avslöjar att du faktiskt blir en mycket bättre förälder om du inte är så perfekt, utan nöjer dig med att vara en lagom bra förälder. Om du accepterar att du ibland hämtar klockan halv sex på dagis, serverar hämtpizza, blir arg på ditt barn när det vägrar klä på sig eller säger till barnet att du inte hinner leka för att middagen måste lagas.

Malin Alfvén, Kristina Hofsten
www.norstedts.se

Hitta styrkorna

– samtal som stärker medarbetarna

Vad är du bra på och inom vilka områden uppnår du bäst resultat? När mår du bäst, har mest flyt och får mest gjort? Vilka projekt och uppgifter får dig att utnyttja dina talanger och styrkor till fullo? Har du fått dessa frågor av din chef på dina senaste medarbetarsamtal? Har du som chef ställt dessa så kallade styrkefrågor till dina medarbetare?

I denna bok lär du dig att hålla samtal med fokus på dina medarbetares styrkor. Författaren, John Steinberg, presenterar en rad teorier om styrkor, lyfter fram användbara samtalsmodeller och ger en mängd konkreta råd och tips.

John Steinberg
www.liber.se

Ung, bög och jävligt kär

Berättelsen utspelar sig i Stockholms betongförorter. Den unge Filip, 16 år, som går musikallinjen på ett gymnasium med uselt rykte lär känna Emilio, en fotbollsspelande ung man i klammeri med rättsvisan, kärlek uppstår.

En spännande och välskrivna samtidsskildring laddad med energi och humor, men också djupaste allvar.

Johannes Sandreyo, varför skrev du denna bok?

”Jag skrev boken för att inspirera homo- och bisexuella ungdomar till att våga komma ut och öppet våga stå för sin kärlek. Framför allt inom idrottsvärlden. Därför lät jag Emilio, en av huvudkaraktärerna, vara både fotbollsspelare och förortsvärsting. Jag vill förändra den stereotypa bilden av bögar och visa att gayvärlden kan vara betydligt mer nyanserad.

Johannes Sandreyo
www.vombatforlag.se

Viktigt med bra mat

för stämningen och säkerheten

Text och Foto: Kerstin Karell

Från pommefrites på plåt och köpt räksallad till näringsriktig mat lagad från grunden. Kocken Mattias Lutman har ändrat matlagningen på Rällsögårdens LVM hem. Han har gjort det med stöd av ledningen, tillsammans med klienterna och fått pris för resan.

Våras fick Rällsögårdens LVM hem Statens institutionsstyrelses (SiS) nyinstiftade kvalitetspris i konkurrens med andra SiS-verksamheter. De fick priset för sitt köksprojekt där målet bland annat var att sluta använda halvfabrikat, byta kaffebröd mot frukt och att ge klienterna bättre möjlighet att påverka maten. Allt har infriats, med råge.

Bakgrunden till köksprojektet var flera. Ett av skälen var att det förekommit klagomål på maten från klienter.

–Vi har alltid haft ambitionen att ha bra och vällagad mat. Men vi har trots försök inte lyckats hålla en jämn kvalitet på maten eller att minska användandet av halvfabrikat tidigare, säger Harriet Lundefors Oscarsson, institutionschef på Rällsögården som ligger strax utanför Kopparberg i Örebro län.

En del i behandlingen

Institutionen har 27 platser för män som har problem med olika former av missbruk och kriminalitet. Att servera god och näringsriktig mat är viktigt i verksamheten.

–Maten är en del i behandlingen. Äter klienterna gott och näringsriktigt mår de bättre och de har lättare att ta till sig behandlingen. Det är till viss del även en säkerhets- och arbetsmiljöfråga, speciellt på de låsta avdelningarna. Om klienterna är missnöjda med maten, arga, hungriga och ibland helt enkelt slänger maten de serveras påverkar det såväl personalens som klienternas dagliga vistelsemiljö, säger Harriet.

Möjligheten att göra en förändring kom då det blev aktuellt med en nyanställning.

–Vi ville ha en kock som skulle tänka nytt, klara av att driva igenom förändringar och vara van vid att arbeta med budgetansvar, säger Harriet.

Valet föll på kocken Mattias Lutman. Han har tidigare jobbat som kock både på krog och lunchrestaurang och även drivit

krog åt restaurangägare.

–Det var en lockande utmaning att de ville ha en förändring i köket. Sen är det alltid kul att skapa något eget, säger Mattias som inte längre var intresserad av att jobba sena kvällar eller i en allt för stressig miljö.

Han hade aldrig tidigare jobbat på någon form av institution men insåg tidigt att för klienterna var måltiderna många gånger det enda de verkligen såg fram emot.

–Om du serverar bra och god mat så blir stämningen bättre, på alla sätt.

Mattias fick två veckors introduktion och började därefter förändringsarbetet. Han tvivlade aldrig på att det skulle lyckas även fast arbetet måste läggas om från grunden. Allt från schemalagging, till inköp, förberedelser och matsedel.

–Det fanns ingen glädje i att laga mat. Arbetet hade tradat på i samma spår i flera år. Ibland kändes det nästan som att jag var med i tv-programmet Matakuten, där en kock ska göra om i skolbespisningar. Killarna kunde serveras korv och pommes frites som värmts på plåt och väntade i värmeugn långt innan de skulle serveras.

Mattias ambition var att förändra köket så att all mat verkligen skulle lagas från grunden.

–Det är så man lagar riktigt mat och det är det jag tycker om att göra. Det finns inget annat alternativ. Maten ska serveras direkt när den är klar, som på en restaurang, och både smaka bra och se god ut.

Mål att uppnå

Ledningen med Harriet i spetsen beslutade i samband med att Mattias anställdes att införa ett köksprojekt. Målen som skulle uppnås var tydliga. Mattias var projektledare med mandat att driva igenom nödvändiga förändringar och ett slutdatum fastställdes. Förutom god och näringsriktig mat skulle det kaffebröd som serverades vara hembakat, klienterna involveras och budgeten hållas.

–Köket har en budget på 1 050 000 och hade gått back under flera år. Vi har en tajt budget men nu håller vi den, trots att beläggningen varit högre än beräknat, säger Mattias.

Kastade mat

En orsak till den dåliga ekonomin var att det fanns ett stort lager med frysta hel- och halvfabrikat. Detsamma gällde torrvaror. Mattias började med att göra slut på lagret så att frysarerna blev tomma.

–Det svider att behöva kasta mat. Men man måste veta vad man har i sina förråd. Nu har vi stenkoll och jag har sett till att vi har två leveranser av mat istället för en per vecka.

Förutom en stor kostnad i lager så var den största enskilda ekonomiska boven allt det köpta kaffebrödet.

–Det lades stora summor på till exempel chokladbullar och bullar. Det slutade jag beställa omgående. Det mesta fikabrödet byttes ut mot frukt. Det var ingen av klienterna som reagerade negativt på det, men det var faktiskt lite gnäll hos några i personalen i början. Men det är inte för dem vi finns i första hand, säger Mattias.

Han påpekar att det under en genomgripande förändring är mycket viktigt att ha ledningens och chefens stöd.

–I och med att vi hade ett uttalat köksprojekt, och senare även ett hälsoprojekt utöver det, så fanns det svart på vitt vad som skulle drivas igenom. Att ha chefen i ryggen är A och O.

–Men för att en förändring ska kunna drivas igenom och bli beständig måste alla vara involverade och informerade, säger Harriet som är mycket glad över att maten på Rällsögården blivit bättre.

För att kunna ta del av klienternas synpunkter deltar Mattias på brukarråden varannan vecka. Där får klienterna bland annat ge synpunkter och ha önskemål på maten. ►►

Mattias Lutman

► –Det är inte många klagomål längre, faktiskt. Det är bara önskemål. De kan handla om en specifik rätt och då ser jag till att den kommer på matsedeln inom två veckor, säger Mattias.

–Klienterna har fått en möjlighet att tycka till och de vet att de får sina önskemål uppfylla. Det gör att de känner sig respekterade och lyssnade till, vilket är viktigt, säger Harriet.

På helgerna är det godare mat, på fredagar är det fredagsmys då klienternas önskemål om till exempel chips och godis uppfylls.

–Precis som alla oss andra behöver de här killarna känna att det är helg och att de får äta extra gott då, säger Mattias.

Under sommaren har han arrangerat många grillkvällar, vilket uppskattas. Men annars önskar sig killarna mest klassisk husmanskost. Då och då kommer önskemål om kina- eller thaimat. Det finns lika många viljor och önskemål som det finns klienter. Men alla önskemål går dock inte att uppfylla.

–Då jag är ute på de tre avdelningarna kan det komma fram att en avdelning vill ha mer

potatis, en annan mer ris och den tredje mer pasta. Men då går jag runt och förklarar att önskemålen är olika och att jag försöker vara rättvis. Det förstår alla, men det gäller att man tar upp det.

Han har en ständig dialog med killarna om maten, tittar gärna in spontant på de olika avdelningarna och framförallt visar han sig på den låsta avdelningen för att synas och ta in synpunkter. Med tiden har han lärt sig av vilka rätter han måste laga mer och att en person som precis kommit till Rällsögården för avgiftning kanske mest vill ha filmjolk, maten smakar ändå ingenting.

–Eftersom budgeten är snäv måste jag ha koll på sådana saker. Vi ska varken laga för mycket eller för lite, säger Mattias som trivs mycket bra på Rällsögården där han får gehör för sina idéer. Ett nytt projekt är att ställa i ordning ett bakrum för vilket det är budgeterat.

För dem som varit på Rällsögården en tid är maten numera en uppskattad del i vardagen och det finns även möjlighet för klienter att vara med och arbeta i köket. Marcus, en av klienterna som tidningen pratar med under besöket, är mer än nöjd med maten som serveras. Han konstaterar att han har gått upp flera kilo.

–Det är verkligen bra mat här och maten betyder faktiskt ganska mycket när man är på ett sånt här ställe. Jag har varit på häkte och i fängelse och dålig mat gör att alla klagar, humöret och stämningen blir sämre. Här är maten av hög kvalitet. Den är inte blaskig utan bra kryddad. Den har en hemmagjord känsla. Den är lagad med kärlek och jag ser fram emot måltiderna här. Jag kan inte sluta äta. ■

Harriet Lundefors
Oscarsson institutions-
chef på Rällsögården

Veckomenyer

Två veckomenyer från Rällsögården

Måndag

Lunch: Panerad fisk med örtsås samt potatis.

Middag: Spaghetti carbonara.

Tisdag

Lunch: Färsbiffar med timjansky samt potatis och lingonsylt.

Middag: Stekt ris med kyckling och currysås.

Onsdag

Lunch: Fläskfilé med svampsås samt färsk potatis.

Middag: Pasta med köttfärsås.

Torsdag

Lunch: Kasserigryta med chili samt ris

Middag: Nudelwook med skaldjur samt lime-aioli.

Freitag

Lunch: Mozzarellafylld kycklingfilé med tomatsås & rostad potatis.

Middag: Bakad potatis med skagen samt skinkröra och sallad.

Lördag

Lunch: Grillat med tillbehör.

Middag: Potatissallad med kallskuret.

Söndag

Lunch: Inkokt lax med dillsås samt färsk potatis.

Middag: Hamburgertallrik med tillbehör.

Måndag

Lunch: Pytt i panna med ägg och rödbetor.

Middag: Stekt fisk med potatis samt dillsås.

Tisdag

Lunch: Kålpudding med gräddsås, potatis och lingon.

Middag: Pastasallad med örtdressing och ciabatta.

Onsdag

Lunch: Majskyckling med chili-aioli samt rostad potatis.

Middag: Fyllt lunchkorv med potatismos.

Torsdag

Lunch: Burgundisk köttgryta med ris.

Middag: Fisk med färsk potatis samt örthollandaise.

Freitag

Lunch: Schnitzel med stekt potatis samt sås och persiljesmör.

Middag: Pasta med bacon och löksås.

Lördag

Lunch: Grillat med tillbehör.

Middag: Kallskuret med potatisgratäng.

Söndag

Lunch: Helstekt fläskkarré med rostad vitlökssås samt potatiswook.

Middag: Spaghetti köttfärsås.

Diplomerad Coachutbildning

Akrediterad av International Coach Federation ICF
med möjlighet till internationell certifiering

Kursstarter höst-vinter 2010

Stockholm • Göteborg • Malmö

Sundsvall • Umeå • Linköping

Intensivutbildning Stockholm 8 nov

BESÖK VÅRA INFOTRÄFFAR!

www.coachstjarnan.se • 08-583 564 70

Ett LSS-boende med bred kompetens och erfarenhet för flickor
med komplexa funktionshinder - även med möjlighet till enskild vård

Tydliggörande pedagogik, miljöterapi, individanpassad stöd
Med struktur och förutsägbarhet mot en självständig framtid!

Välkommen att läsa mer på
www.flickhemmetSmilla.se

Kontakta föreståndare
Anette Thomson på 070/2925496
eller Flickhemmet Smilla på 0158/21550

Nu även förstärkt familjehemsvård - läs mer på
www.familjehemmenkrut.se

HSAB - HANNU & SCHÖN

FAMILJEHEMSVÅRD OCH SOCIALA TJÄNSTER AB

- Konsulentstött familjehemsvård med dygnetruntstöd
- A.R.T, Återfallsprevention, Föräldrarutbildning och Motiverande samtal
- Barn- och ungdomsutredningar jml SoL (BBIC)
- Familjehemsvård
- Hög servicenivå och fortlöpande kontakt med socialtjänsten
- Vi arbetar utifrån kognitiva behandlingsmetoder

FÖRFRÅGNINGAR
OCH ANSÖKNINGAR

Anita Schön
Socionom
070-2998990
anita@hsab.eu

Ulla Hannu
Socionom
070-2998991
ulla@hsab.eu

www.hsab.eu

Handen på hjärtat Kjell... Vad gör du för att behålla en god kundkontakt?

Det blir allt viktigare att vi i den hårda konkurrensen bedriver kundvård på högsta nivå. Dessutom vet vi att det är enklare att behålla en befintlig kund än att hela tiden jaga nya kunder!

Ditt företag på omslaget

Vi har tagit fram två olika kokböcker (en bok med de bästa julrecepten och en bok med de absolut bästa fredagsmenyerna), där Du med ett eget omslag kan profilera Dig och Ditt företag på ett nytt, annorlunda och trevligt sätt. Dina kunder blir garanterat påmind om sin affärsförbindelse med Dig och Ditt företag varje gång det lagas mat efter recept som finns i dessa böcker. Detta har redan blivit en succé.

Kontakta oss så berättar vi mer hur du enkelt kan skapa en smartare kundvård som gör sig påmind länge.

Svenska Media Docu
post@svenskamedia.se • 0651-150 50

Gruppboende enl. LSS, 5 platser, i Hallstavik. Målgrupp: personkrets 1, från 18 år med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Personal dygnet runt. Även tillstånd för daglig verksamhet LSS.

KONTAKT:

Boendet, Envägen 12B: 0175-206 11

Daglig verksamhet, Stångviks Gärd: 0175-233 99

Verksamhetsansvarig Irene Weidegård: 070-209 39 37

Email: lappvarket@telia.com, www.lappvarket.se

MaxiMilia firar 10 års jubileum

Alla nya kunder som tecknar avtal före

1/1-11

får

på abonnemangsavgiften under 1 år

Det har hänt mycket under dessa 10 år och idag är MaxiMilia ett affärs- och verksamhetssystem. Nu finns en faktureringsfunktion för de privata entreprenörerna inom kommunal vård- och omsorg.

Nyckelfärdigt - Användarvänligt - Kundenpassat

MaxiMilia AB
Bergslagsvägen 33
774 30 AVESTA

Tfn: 0226-183 90
www.maximilia.se

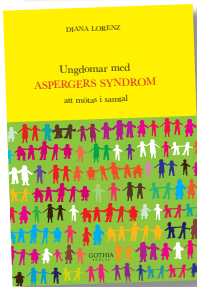
Vad är aktuellt i er verksamhet, vad diskuterar ni?
Välkomna att höra av er med tips och synpunkter.

Kerstin Karell
kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Vinn böcker

Böckerna som du kan vinna i det här numret av tidningen finns presenterade på sidorna 50 till 52, samt Anders Carlgrens bok som är refererad till i intervjun med honom på sidorna 18 till 22.

Kål med lime och timjan

4 personer
1 spetskål eller vitkål
olivolja
saft och skal från en limefrukt
salt, peppar, timjan

Dela kålen och ta bort stammen. Skär kålen i breda strimlor och stek den i olja på medelvärme i två minuter. Tillsätt limesaft och skal, salt och peppar. Låt det småkoka i några minuter. Vänd ner hackad timjan och servera genast. Kålen smakar gott till fisk eller kanske en skål nykokt potatis.

Receptet är från Årstiderna, www.arstiderna.se

Föräldraskapet

Som förälder överrumplas man med budskap om hur man ska hantera sina barn och på bästa sätt klara av sin roll som förälder. Ibland kan det kännas övermäktigt att både laga näringsriktig mat, vara en fixa-bästa-skattletning-på-kalaset-mamman, läsa högt varje kväll, vara tålmodig men ändå sätta gränser och så vidare.

Något som jag tagit till mig och som räcker långt är en god väns bevingade ord: "Håll i, håll emot, håll ut!"

I boken Tagga ner! av Malin Alfvén och Kristina Hofsten förmedlar författarna att alla föräldrar är bra på något och att vi inte kan vara bra på allt. De gav konkreta råd och formulerade sig på ett rakt och okonstlat sätt. Boken gav mig bra tankeställare och en känsla av att det man gör räcker långt.

Intervjun med Anders Carlgren gav mig också ett och annat att tänka på och det gjorde även hans bok. Håller med honom om att vi behöver fler sunda vuxna som kan ha samtal och diskussioner med ungdomar så att de får vägledning. Mer av allas barn är allas barn.

Ett stort grattis till vinnarna av förra numrets annospussel! Ni får en bok med posten.

Pia Ekelund, Nossebro, Ingrid Bengtsson, Falkenberg, Margot Hjers, Varberg och Stefan Hultgren, Stockholm.

Annospussel

Vilka annonsörer döljer sig i figurerna?

1

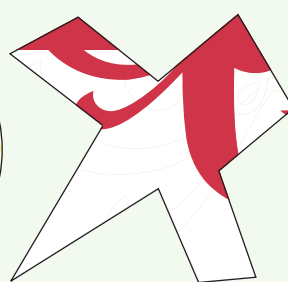
2

3

4

5

Fyll i rätt sidnummer till rätt annons:

Figur

1

Figur

2

Figur

3

Figur

4

Figur

5

Namn:

Adress:

Postnr / ort:

Telefon:

Önskad bok vid vinst:

Texta tydligt!

1:a- 4:e pris

Periodens utvalda böcker

Fyll i talongen här intill och skicka eller faxa den senast 29/10 2010 till: "Tävling 06/10" Tidningen SiL, Tingsgatan 2, 827 32 Ljusdal. Fax: 0651-133 33.

Det går även bra att mejla svaren och begärda uppgifter till kerstin.karell@sjukvardsinformation.com

Placeringservice

Tjänsten för alla kommuner och landsting (över hela landet) som söker behandlingshem för aktuella placeringar.

En uppskattad tjänst då den är enkel, snabb, kostnadsfri och tidsbesparande. Redan samma dag har handläggaren svar från flera hem som vill ta sig an klienten.

Placering samma dag!
Registrering • Matchning • Distribution

Så här går det till

Handläggare på kommun/landsting ställer sin förfrågan till oss. Vanligen genom telefon och e-post men även via vår hemsida. Förfrågan registreras omedelbart i vårt system.

Systemet matchar förfrågan mot hemmen med hjälp av klientens ålder, kön och problematik samt önskemål om geografi, tillstånd och behandlingsmetod.

De hem som möter kriterierna får direkt e-post med en neutraliserad förfrågan. Intresserade hem med plats över svarar oss oftast via telefon eller e-post. De flesta svar kommer inom de första timmarna.

Vi sammanställer och e-postar intressent-listor till handläggare. I listan finns länkar till utförlig information om respektive verksamhet, referenser m.m.

Därefter är det upp till handläggaren att kontakta de hem som verkar mest intressanta. Ofta sker beslut om placering samma dag.

Barnen & Samhället
Stockholm 18-19 oktober.
Arrangör: SAMBA

Motiverande samtal-MI
*Stockholm 19-20 oktober,
15-16 november.*
Arrangör: KUI

Demensdag med Hattstugan
*Lund 20 oktober,
Stockholm 9 november.*
Arrangör: KUI

Tryggt boende för äldre
Borlänge 20 oktober.
Arrangör: SKL, SABO,
Hjälpmiddelsinstitutet,
Dalarnas forskningsråd,
Stora Tunabygden

**Barn och ungdomar som
lever med skyddade person-
uppgifter**
Malmö 21 oktober.
Arrangör: Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Den suicidnära patienten
Stockholm 20-21 oktober.
Arrangör: CKU

Rätt sagt på rätt sätt
*Göteborg 21 oktober,
Stockholm 9 november.*
Arrangör: Teknologisk Inst.

**Vård i livets slutskede i
LSS-verksamhet**
Stockholm 21 oktober.
Arrangör: KUI

Socialt innehåll i vardagen
*Lund 21 oktober,
Stockholm 10 nov, 8 dec.*
Arrangör: KUI

Ledare men inte chef
*Stockholm 20- 21 oktober,
Göteborg 25-26 oktober.*
Arrangör: Teknologisk Inst.

Taktill stimulering
Stockholm 26 oktober.
Arrangör: KUI

Psykatri för icke psykiatriker
*Göteborg 26-27 oktober,
Stockholm 11-12 november.*
Arrangör: Teknologisk Inst.

**Får jag LOV? Utbildning
kring LOV-Lagen**
Borås 27 oktober.
Arrangör: Metodicum

Hemlös, arbetsmodell Vantör
Stockholm 29 oktober.
Arrangör: Convictus, Svenska
Kyrkan

Drogfokus
Örebro 27-28 oktober.
Arrangör: Se drogfokus.se

**Utveckling och värderingar av
barngruppsverksamhet**
Stockholm 28 oktober.
Arrangör: Stiftelsen Allmänna
Barnhuset

**Vinster av en samordnad
helhet**
Stockholm 28 oktober.
Arrangör: Stiftelsen Allmänna
Barnhuset

ADAD-konferens
Stockholm 28 oktober.
Arrangör: Älgeredskollektivet

Psykisk ohälsa hos äldre
Stockholm 29 okt, 23 nov.
Arrangör: KUI

**“Relation före metod” med
Sverker Belin**
Havdhem, Gotland 2 nov.
Arrangör: Svenska Vård

Projet Lilja, prostitution
Stockholm 4 november.
Arrangör: Länsstyrelsen
Stockholms län

Evidensbaserad praktik 2010
Stockholm 8 november.
Arrangör: Socialstyrelsen

Finns det kraft i kulturen?
Stockholm 9 november.
Arrangör: Skyddsvärnet,
Vuxenskolan

Socialt innehåll i vardagen
Stockholm, 10 nov, 8 dec.
Arrangör: KUI

**Äldres säkerhet -
Det goda livet**
*Göteborg 9 nov, Malmö 10
nov, Växjö 11 nov, Stock-
holm 17 nov, Karlstad 30 nov
Umeå 8 dec, Luleå 9 dec.*
Arrangör: SKL, MSB

Stora demensdagarna
Stockholm 10-11 november.
Arrangör: Expo Medica

Aspergers syndrom
Stockholm 11 november.
Arrangör: KUI

**Höstkonferens. Etik och
moral i praktiken.**
Stockholm 11-12 november.
Arrangör: Svenska Vård

**Barnfattigdomens många
ansikten**
Stockholm 11 november.
Arrangör: Centralförbundet
för socialt arbete

Anhörigstöd inom omsorgen
Stockholm 12 november.
Arrangör: KUI

Psykatri för sjuksköterskor
Stockholm 15 november.
Arrangör: KUI

Hedersrelaterat hot och våld
Stockholm 16 november.
Arrangör: Skyddsvärnet

Ett meningsfullt liv - Livet ut
Stockholm 16-17 november.
Arrangör: KUI

Kvalitetsdagen 2010
Stockholm 17 november.
Arrangör: SKL

**Framtidens riskbruks-, miss-
bruks, och beroendevård - ditt
ansvar som politiker och chef.**
Stockholm 17 november.
Arrangör: SKL

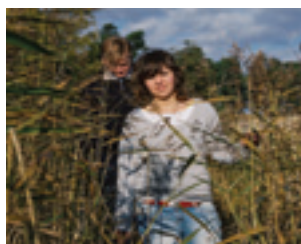
Konferens kring LSS
*Växjö 19 nov, Göteborg 10
nov, Stockholm 11 nov.*
Arrangör: SKL

**Ola Polmé: Beteende,
bemötande och vikten av ett
professionellt arbete**
*Stockholm 22 november,
Lund 30 november.*
Arrangör: KUI

Psykisk ohälsa hos äldre
Stockholm 23 november.
Arrangör: KUI

**NÄSTA NUMMER AV SIL
kommer den 15 november**
www.sjukvardsinformation.com

Behandlingsfamilj - alternativ till institution

När barnet trivs i sitt sammanhang...

...blir världen begriplig, hanterbar och meningsfull

Tjust behandlingsfamiljer erbjuder socialtjänsten en helhetslösning som ger barn och unga möjlighet för växt och utveckling.

Vår styrka är tillgången till och förmågan att samla de nödvändiga professionerna i samverkan, med utgångspunkt i barnets behov.

Att bo och få omsorg hos Tjust behandlingsfamiljer är att leva ett tryggt vardagsliv, med stabila och nära relationer i behandlingsfamiljens egen hemmiljö. Familjen utgör basen i vardagen.

För professionell vård, utredning, vägledning och stöttning finns ett arbetslag bestående av psykologer, psykoterapeuter, socialpedagoger och socionomer med flera. Alla finns i behandlingsfamiljens närhet. Utifrån barnets eller ungdomens behov formas ett fungerande liv där nya möjligheter växer fram. Det kan finnas behov av att få stöd i skolgången liksom hjälp med att utveckla intressen som ger glädje och bygger självförtroende. Ett annat behov kan vara att gå i psykoterapi.

Hör av dig så får du veta mer!

Tjust Behandlingsfamiljer

Behandlar - Handleder - Utbildar

0490-343 46

"If you can choose between a non-aversive approach and a method that consists of aversive elements, the choice is quite obvious"
Gary W.Lavigna Ph.D.

VÄL HUDDUNGE VÅRD

En specialiserat HVB-hem inom Scientum

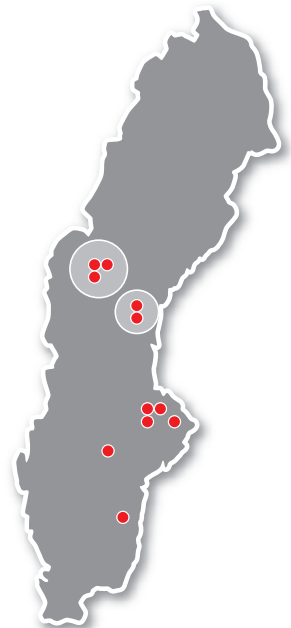
Huddunge är anpassad för unga män mellan 15-25 år med komplexa diagnoser, neuropsykiatriska funktionshinder, OCD, GAD, lindrig/måttlig utvecklingsstörning.

- Hög specialistkompetens
- Hög personaltäthet

Vi jobbar utifrån PBS, Positive Behavior Support. PBS är en icke aversiv KBT-metod som fokuserar på att utveckla:

- Ökad känsla av kompetens och självkänsla
- Ökad känsla av delaktighet
- Ökad känsla av självbestämmande
- Ökad känsla av självständighet
- Ökad känsla av oberoende
- Ökad känsla av högre livskvalitet

Vår personal är utbildad via IABA (Institute for Applied BehaviorAnalysis) USA. Läs mer på www.huddungevard.se

HUDDUNGE VÅRD
Tel. 020-801000, www.huddungevard.se

SCIENTUM
KUNSKAPSFÖRETAGET INOM VÅRD & BEHANDLING
Tel. 0224-963 68, 0224-963 64,
070-59 56 56 2, www.scientum.se